

*O ka raloka karolo ya gago bjang ya go thekga
thuto ya Boleng ya Setšhaba*

TLHAHLI YA DIBOPEGO TŠA QLTC

Go dira QLTC gore e

ensuring quality learning and teaching for all

Sepedi

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

DITENG

1.	Ketapele go tšwa go Tona ya Thuto ya Motheo	3
2.	Molaetša go tšwa go KomitiTlhahli ya Bosetšhaba ya QLTC	5
3.	<i>Molao wa Thuto ya Boleng</i>	6
4.	Dikhlofetšo ka Bakgatha tema ba Bohlokwa ka go Thuto	6
5.	Lesolo la Boleng bja go Ithuta le go Ruta	9
	(i) Ke ka lebaka la eng re swanetše go šoma mmogo	
	(ii) Morerowa QLTC	9
	(iii) Dikgopololo tša motheo tša QLTC	10
	(iv) Maikemišetšo a leano la QLTC	10
	(v) Ditumelotša QLTC	10
	(vi) Dikarlwana tšeо dihlahlago maikemišetšo a leano le leano la tshepedišo la QLTC	11
	(vii) Leano la phethagatšo ya mešomo e bohlokwa	12
	(viii) Ditaetši tša maikemišetšo tša go lekanetša katlego ya Mananeo	13
6.	Re tlo fihlelala maikemišetšo a rena bjang: Go hloma dibopego tša QLTC	14
	(i) Sebopego sa QLTC	15
	(ii) Mešomo le maikarabelo a dibopego tša QLTC:	
	• Komiti ya Tlhahlo ya Bosetšhaba ya QLTC	16
	• Sehlopha sa Kgohlaganyo sa Bosetšhaba sa QLTC	16
	• Dikomiti tša Tlhahlo tša Profense tša QLTC	17
	• Dikomiti tša foramo ya Selete /le Dikomiti tša Sediko tša QLTC	18
	• Dikomiti tša Sekolo tša SGB tša QLTC	19
7.	Re tlo fihlelala maikemišetšo a rena bjang: Go kwešiša Tšeо di sa Boledišanwego	20
8.	Re tlo fihlelala maikemišetšo a rena bjang: Go lekola le go Bega mo maemong ka moka a dibopego tša QLTC	24
	(i) Go lekola le go bega ga QLTC ka ga go iša pele Ditekolo tša Ngwaga tša Bosetšhaba le dipelo tša NSC	26
	(ii) Go lekola le go bega ka ga boitokišo bja Sekolo	27
	• Mo maemong a profense	27
	• Mo memong a selete	28
	• Mo maemong a sekolo	29
	(iii) E ka ba komiti ya sekolo ya SGB ya QLTC e tlile go lekola le go bega bjang ka ga ditlhohlo?	32
	(iv) Ditshepedišo tša go bega	34
9.	Re tlo fihlelala maikemišetšo a rena bjang: Tšwetšopele le Tlhohleletšo ya Setšhaba	36
	(i) Tlhohleletšo mo maemong a bosetšhaba le a profense	37
	(ii) Mehlala ya ditsela tšeо ka tšona Foramo ya Selete goba Sediko e ka hlohleletšago setšhaba ka mo Dileteng	39
	(iii) Mehlala ya ditsela tšeо ka tšona komiti ya SGB ya sekolo QLTC e ka hlohleletšago batswadi le setšhaba go thekga boleng bja go ithuta le go ruta	40
	(iv) Batswadi ba ka dira eng go ka fihlelala boleng bja go ithuta	42
	(v) Sekolo se ka thekga bjang setšhaba?	42
	(vi) O ka akaretša batswadi bjang go thuto ya bana ba bona	43
10.	Re tlo fihlelala maikemišetšo a rena bjang: Dipamfolete tša batswadi	44
	• Go kwešiša Kharikhulamo	45
	• Ditekolo tša Bosetšhaba tša Ngwaga	47
	• Ngwadiša ngwana wag ago ka Kreiti ya R	49
	• Ge ngwana wa gago a le ka go kreiti ya 4-6	51
	• Ge ngwana wag ago a le ka go Kreiti ya R-3	53
	• Dipuku tša mošomo	55
11.	Koketšo ya A	57
	• Mohlala wa Lenaneothero	58
	• Mohlala wa mohuta wa go bega	59
12.	Dintlhla tša boikgokaganyo tša sehlopha sa bosetšhaba sa QCT le bakgokaganyi ba profense	60

KETAPELE GO TŠWA GO TONA YA THUTO YA MOTHEO

Ka go Polelo ya Maemo a Setšhaba yeo e filwego go tulo ya mohlakanelwa ya Palamente go Cape Town ka la 03 Phupu 2009, Mopresidente wa Repabliky ya Afrika Borwa, Mna JG Zuma, o boletše gore ‘...Thuto e tla ba selo se bohlokwa seo se tlago pele mo mengwageng e mehlano yeo e tlago. Re nyaka gore barutiši ba rena, barutwana, le batswadi gore ba šome mmogo le mmušo go fetola dikolo tša rena gore e be disenthara tše di atlegago tša maemo a godimo...’

Mopresidente o tšwetšepele a re’...Re boeletša dilo tše di sa nyakego poledišano. Barutiši ba swanetše go ba ka phapošing ya sekolo, ka nako, ba rute, ba se hlokomologe mošomo le go se tlaiše barutwana! Barutwana ba swanetše go ba ka phapošing, ka nako, ba ithute, ba hlomphe barutiši ba bona le go hlomphana, le gore ba dire mešomo ya bona ya sekolo ya gae...’

Ka labohlano, 11 Phato 2008, Mmušo o thakgotše lesolo la maphelo le thuto kua Walter Sisulu Square go la Kliptown (mo hlamilwego 1955 Freedom Charter) Lesolo le tlišitše ke temogo ya gore maphelo le thuto di swanetše go ba mo bogareng bja lenaneo la Mmušo la photošo ya leago mo mengwageng e mehlano ye e tlago.

Se se lego pele mo thutong, lesolo la Mmušo le ipiletša go batho le go mekgatlo go tšeа boikarabelo bja go kaonafatša boleng bja thuto. Metheo ya thuto ya lesolo e tla:

- sedimoša badudi ka ga bohlokwa bja thuto, le mešomo ya bona, maikarabelo le dikobamelo go thuto;
- go hloholeletša ditšhaba go hlokomela le go thekga dikolo, barutiši le baithuti;
- kaonafatša boleng bja thuto go bana ka moka , kudu bao ba diilago,le
- bontšha boleng bjo bja go kaonafala ka go hwetša diphihlelelo tše di kaone tša barutwana

Phihlelelo ya thuto ya boleng go bohole e ithekigile ka dikgato tša Maloko a Palamente, Kgoro ya Thuto ya Motheo, maloko phethiši a makgotla a diprofense, bašomi ba kgoro, dihlogo tša dikolo, barutiši, baithuti, batswadi, balaodi ba dikolo le maloko a setšhaba

Mo thakgoleng ya lesolo la mmušo la maphelo le thuto dikemedi tša bakgathatema ba bohlokwa ka mo thutong ba ile ba ikgafa go Molawana wa Thuto ya Boleng moo ba ilego ba ikgafela le maloko a bona gore ba tla dumela boikarabelo bja go kaonafatša boleng bja go ithuta le go ruta ka mo dikolong tša rena . Mongwe le mongwe wa bakgatha tema ba ba abitšwa go tlo dira boikgafo go ‘Molawana wa Boleng bja Thuto’, woo o hlalošago maikarabelo le boitshwaro bjo bo nyakegago go bona. Ge dikarolo ka moka tša setšhaba di šoma mmogo-mmušo,ditšhaba, bašomi ba tlhokomelo ya maphelo, setšhaba, kgwebo ya boraditaba le mafapha a mangwe-re ka dira bonnate bja gore barutwana ka moka ba holega go tšwa go thuto ya boleng. Molawana o ka tsela ye e latelago:

Maatla a go kaonafatša thuto a mo matsogong a rena ka moka. Re dira boipiletšo go bašomi ka moka ba kgoro, barutiši, baithuti le maloko a setšhaba go dira boikgafo go ‘Molawana wa Thuto ya Boleng’

Molawana wo ke wona o hlahlago Lesolo la Boleng bja go Ithuta le Go Ruta (QLTC), ka ge o thakgotšwe ka 2008 gape e bile ke ntlha ya mathomo ya pono ye e latelago ya moo re nyakago go ipona re le gona ka 2008. Gape ke ntlha e bohlokwa ya pono ye e latelago ya gore re rata go ba re le kae ka 2025. Re dira bonnate bja gore MoAfrika Borwa o mongwe le o mongwe o mofsa o hwetša thuto ya boleng bjalo ka senyakwa sa tšhoganetšo. Le ge e le gore re a tseba gore se re ka se se fihlelele mo nakong e kopana.

Dibopego tšeо kgohlaganyago lesolo di hlomilwe mo go maemo a bosetšhaba, profense, selete, selegae le dikolong bjalo ga bjalo Mmušo o dira boipiletšo go Mafrika Borwa ka moka go šoma le rena mo lesolong le, bjalo ka karolo maitapišo ao a tšwelago pele a go fihlelela bophelo bjo bo kaone go bohole.

Ka Lesolo la Boleng bja Go Ithuta le Go Ruta Kgoro le bašomišani mmogo ba ikemišeditše go dira thuto bothata bja setšhaba. Ka go šoma mmogo, bjalo ka dikolo, dilete, diprofense le dikgoro tša bosetšhaba gammogo le bakgatha tema ba bangwe ba maleba , re tla fihlelela diphihlelelo tše di dirlwego ka gare ga Kwano ya Kabo le maikemišetšo ao a laeditšwego ka gare ga Leanotšhomo la go ya go 2014: Go ya Phihlelelong ya go Tsena Sekolo ya 2025. Go bohlokwa kudu gore re hloholeletše le go maatlafatša setšhaba ka moka gore se thekge morero wa phihlelelo ya thuto ya boleng go bohole.

Ka gona Lesolo la Boleng bja Go Ithuta le Go Ruta le dira boipiletšo go batho ka moka le mekgatlo go tšeа boikarabelo bja go kaonafatša boleng bja thuto. Maikemišetšo a QLTC ke go hlohleletša maloko ka moka setšhaba, ba bagolo le ba bannyane go ralala le Afria Borwa go obamela boipiletšo bja Mopresidente. Dibopego tša QLTC di hlomiwa mo maemong ka moka a tshepedišo ya thuto go dira bonnate bja gore bakgatha tema ka moka ka mo tshepedišong ba obamela boikano bjo ba bo tšerego go ka dira mešomo ya bona le maikarabelo ka bokaone ka mo ba ka kgonago. Ke feela ge mokgatha tema o mongwe le o mongwe, mošomi, hlogo ya sekolo le barutwana ba dira mešomo ya bona ka kabelo, tlhohleletšo le boikgafo re tla kgona go fihlelela boleng ka mo thutong.

Lesolo le le tliša dikenya ka go saena NEDLAC Accord ka Mosegamanye 2011 go la Union Buildings, Pretoria, ke baetapele mekgatlo ya bašomi; Business Unity South Africa; baemedi ba setšhaba bao ba lego gona ka go NEDLAC le Tona ya Thuto ya Motheo mo legatong la Mmušo. Tlhohleletšo e kgolo ya Accordke go šoma le dikolo tšeо di bonwego gore kgopolو ya gore di ka no, ka thekgo yeo e hlahlilwego, tša fihlelela ditlhohlo tšeо di lebanego le tšona.

QLTC e aga go ditšomišano tšeо di lego gona le bakgatha tema ba kgwebo le mekgatlo ya setšhaba le go hlama e mefsa gore dira bonnate bja gore ga gona sekolo seo se tlogelwago ka ntle le thušo yeo e nyakegago. Lenaneo la Adopt a School le tla kopanya bašomišani le rena le dikolo tšeо di tla go hlaolwa go dira bonnate bja gore di tla thoma go la Moga tsela ya kaonafalo yeo e tiilego ka thekgo ya mekgatlo yeo e ikgafilego go thuto ya maemo a godimo. Se ke sebaka sa histori ka mo thutong ka ge se laetša mathomo a paka e mpsha moo e lego gore bakgatha tema ka moka ka mo thutong , batšeakarolo le bašomišani ba leago ba gafela mekgatlo ya bona gore e thekge lesolo la go fihlelela boleng bja go ruta le go ithuta ka mo Afrika Borwa.

Ka dikeletso tsa me se di siameng

MDI AM MOTSHEKGA,

MP TONA YA THUTO YA MOTHEO

LETŠITŠIKGWEDI:

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

MOLAETŠA GO TŠWA GO KOMITI YA TLHAHLO YA BOSETŠHABA YA QLTC

Go na temogo yeo e golago mo setšhabeng gore mmušo o nnoši o ka se kgone go rarolla dithlo ka moka tša tshepedišo ya thuto e bile ka gona go nyaka gore hlole sekgoba sa bašomišani ba leago. Mopresidente o dirile kgoeletšo go setšhaba gore se šome mmogo gore ba kaonafatše tshepedišo ya thuto le go dira gore ditšomisano e be tšeо di bewago pele go tlo fihlelala se.

Tiragalo e bohlokwa mo nakong ye ya go bega e swanetše gore e be go saena Kwano ka ga Thuto ya Motheo. Se se bohlokwa go lefapha la thuto ka ge e laetša mathomo a paka e mpsha moo bakgatha tema ka moka ba thuto, batšeakarolo le bašomišani ba setšhaba ba dirago boikgafo ka mekgatlo ya bona go thekga lesolo la go fihlelala boleng bja go ruta le go ithuta ka mo nageng. Mekgatlo e dumetše go šoma mmogo go fetola megopolو ya barutiši, barutwana le batswadi gore re kgone go aga lefsa dikarolo tšeо di sa šomego tša tshepedišo ya thuto ya motheo le go dira bonnete bja gore go ba le kabø ya boleng bja thuto go barutwana, kudu kudu ka go dikolo tšeо di sa šomego gabotse.

Ka boteng bja QLTC ke boikgafo go bana ba Afrika Borwa. Ngwana o mongwe le o mongwe o swanela ke thuto ya boleng. Ke maikarabelo a renä ka moka go dira bonnete bja gore boleng bja go ithuta le go ruta bo a direga ka dikolong tša renä ka moka gore go be le kaonafalo ya go šoma ga morutwana le phihlelalo e ba nnete.

Gore se e be nnete, Komiti ya Tlhahlo ya Bosetšhaba ya QLTC e hlamile pukwana ye bjalo ka sehlahli go batšeakarolo le bakgathatema ka moka gore re kgone go dira bonnete bja gore re fihlelala maikemišetšo a renä. Tlhahli ye gape e tla dira bonnete bja gore metheo ya QLTC e tsenywa ka gare ga setšo sa go ithuta le go ruta gore tšimollo ye e bohlokwa e se ke ya bonwa bjalo ka tlaleletšo eupša bjalo ka ye bohlokwa go mošomo wa bohole bao ba lego ka lefapheng la thuto.

Komiti ya Tlhahlo ya Bosetšhaba ya QLTC e ikemišeditše go dira bonnete bja gore dibopego tša QLTC di hlongwa mo maemong ka moka a tshepedišo ya thuto go tloga go maemo a bosetšhaba go ya go a diprofense, dilete go ya go didiko ge go kgonega, e bile kudu, mo maemong a dikolo. Sebopego se sengwe le se sengwe sa QLTC se swanetše go katanela go ba le khuetšo mo morerong wa go ithuta le go ruta le go dira bonnete bja gore tšeо di sa rerišanwego ka mo go thuto di a fihlelwa. E bile gape mošomo wa bona go hlohleletša MaAfrika Borwa ka moka go thekga lesolo la boleng bja go ithuta le go ruta.

Thekgo ya Profense mo tabeng ya Melawana ya Boleng bja Thuto

BOIKGAFO GO BOLENG BJA THUTO YA SETŠHABA

MELAWANA YA MAITSHWARO A BOLENG BJA THUTO

Ka Nako ya thakgolo ya Lesolo la Mmušo la maphelo le thuto kua Kliptown ka 2008, baemedi ka moka ba batšeakarolo ba bohlokwa ka go thuto ba ile ba ikgafa go Melawana ya Maitshwaro a Boleng bja Thuto moo b aba ikgafilego le maloko a bona go amogela boikarabelo bja go kaonafatša boleng bja go ithuta le go ruta ka dikolong tša rena. O mongwe le o mongwe wa batšeakarolo o wa bitšwa go tlo dira boikgafo go ‘Melawana ya Maitshwaro ya Boleng bja Thuto’, yeo e hlalošago maikarabelo le boitshwaro bjo bo nyakegago go bona. Ge dikarolo ka moka tša setšhaba di šoma mmogo-mmušo, ditšhaba, bašomi ba tlhokomelo ya maphelo, setšhaba, kgwebo ya boraditaba le mafapha a mangwe-re ka dira bonneta bja gore barutwana ka moka ba holega go tša go boleng bja thuto. Melawana ya Maitshwaro e ka tsela ye e latelago:

Maatla a go kaonafatša thuto a matsogong a rena ka moka. Re dira boipiletšo go bašomi ba kgoro ka moka, barutiši, barutwana, batswadi le maloko a setšhaba go dira boikgafo go ‘Melawana ya Maitshwaro ya Boleng bja Thuto’

DIKHOLOFETŠO KA BAKGATHA TEMA KA MOKA BA BOHLOKWA KA GO THUTO

Setsopolwa go tšwa go Dikhlofetšo tša kua Kliptown

Bjalo ka MOŠOMI WA KGORO, Ke tshepiša go:

- dira bonneta bja gore dikolo ka moka di hwetša didirišwa tše di hlokegago ka nako gore dithuto di thome;
- dira bonneta bja gore dikolo ka moka di na le fiwa bašomi ka botlalo, le gore dikgoba tša mošomo ofe goba ofe di a tlatšwa ka ntle le tiego
- kaonafatša tsebo le bokgoni bja ka gore ke šome bokaone kudu;
- ba gona ka dinako tšohle go thuša dikolo, dihlogo tša dikolo le barutiši;
- fetola dikgopelo goba dipelaelo tša bakgatha tema ba thuto;
- emoga dikolo ka moka tša ka mo sediko thutong ka dinako tše dintši;
- hlokomela go ba gona sekolong ga barutiši le baithuti, le go dira bonneta bja gore ga go ngwana yo a tšwago ka sekolong;
- thuša dikolo ka moka go kaonafatša tiro ya bona ya mošomo, go dira bonneta bja gore melekwana ya ka mehla e ya dirwa, e bile dipuelo di begelwa batswadi

Bjalo ka LELOKO LA LEKGOTLATAOLO LA SEKOLO: Ke tshepiša go:

- kaonafatša dikgahlego tše di kaone tša sekolo le go katanelo go dira bonneta bja gore se na tlhabollo;
- katanelo go dira bonneta bja gore go ba le kabu ya boleng bja thuto go barutwana ka moka mo sekolong;
- tsaya dikgato tsotlhе tse di amogelesegileng go netefatsa gore baamegi kwa sekolong ba nna le seabe mo ditirong tsa sekolo;
- tše di dikgato ka moka tša maleba go dira bonneta bja gore ditšelete tša sekolo le dithoto di laolwa ka go lamoga mekgwa ya kgwebo e mebotse;
- thekga hlogo ya sekolo, barutiši le bašomi ba bangwe ba sekolo ka go tiro ya bona ya mešomo ya profešenale;
- itshwara go ya le ka kobamelo yeo e beilwego go nna go swara maemo a tshephagalo go sekolo le go balaodi bao ke šomago le bona;
- šoma ka dinako tšohle ka go dikgahlego tše di kaone tša sekolo

Bjalo ka **HLOGO YA SEKOLO**, Ke tshepiša go obamela dikarolo ka moka tša melawana ya maitshwaro a profešenale ya SACE le go:

- tšwetšapele tlhabollo ya potego le tlhompho go profešene ye ka go dira mešomo ya ka ya bolaodi le boetapele bokaone ka mo nka kgonago ka gona.
- go fihla ka nako mošomong, ke itokišitše gabotse le go, phethagatša mešomo ya ka mafolofolo bjalo ka moetapele wa profešenale;
- katanelo go ba moithuti wa bophelo ka moka;
- hlohleletša le go thekga bašomi baka ka go maitekelo a bona a tlhabollo ya profešenale;
- šoma ka mafolofolo go tloša maitshwaro ao e sego a profešenale bjalo ka dikamano tše e sego tša maleba tša morutiši le morutwana le botagwa;
- dira bonnete bja gore ditsebišo ka moka tša maleba, dingwalwa le tshedimošo di abelwana le bakgatha tema ba maleba ka pele ka mo go kgonegago;
- tše magato ao a hlokegago go dira bonnete bja gore PED/Sediko se hwetša tshedimošo ka moka yeo e nyakegago gore go be le kabu ya ka pele ya didirišwa tša go ithuta le go ruta;
- dira bonnete bja gore PED/ Sediko se hwetša tshedimošo ka moka yeo e hlokegago go nolofatša potlakišo ya go tlatša dikgoba tša mošomo;
- hlokomela go ba gona mošomong ga barutiši;
- hlokomela go ba gona sekolong ga barutwana le go katanelo go dira bonnete bja gore ga gona ngwana yo a tšwago ka sekolong ka tsela yeo e sa nyakegegelo;
- fana ka tshedimošo ka mehla go batswadi ka ga tšwelopele ya bana ba bona;
- dira bonnete bja gore QLTC mo sekolong sa ka e phethagatšwa gabotse ka mo go kgonegago le go dira bonnete bja gore bohlokwa bja lesolo bo kwešiša ke bakgatha tema ka moka eupša kudu kudu ke batswadi le metse ya kgauswi;
- thekga SGB ka go tiro ya mešomo ya bona.

Bjalo ka **MORUTWANA**, Ke tshepiša go:

- amogela lebaka le bohlokwa la go ba ke le ka sekolong go ithuta le hlabolloga mo dithutong, go leago le go setšo;
- obamela melawana ya sekolo;
- hlompha go ba molaong le taolo ya barutiši;
- kgatha tema go Mekgatlo ya Boemedi bja Barutwana (LRCs) go šireletša dikgahlego tšaka;
- bontšha tlhompho go barutwana ba bangwe le go se kgetholle;
- široga maitshwaro ao a thulanago le tša leago bjalo ka bohodu,tshenyo ya thoto, kgobatšo, tlaišo ka thobalano, senotagile tšhomisišo ya diokabatši, le ditiro tše dingwe tše di šitišago tshepedišo ya go ithuta.

Bjalo ka MORUTIŠI, go ya le ka Melawana ya Maitshwaro a Profešenale ya SACE, Ke tshepiša go:

- ruta, tšwetšapele thuto le go hlabolla barutwana bjalo ka batho;
- hlompha serithi le ditokelo tša batho ka moka ka ntle le go bontšha lehufa;
- aga potego le tlhompho go profešene ye;
- go fihla mošomong ka nako, go bontšha mafolofolo, go itokišetša dithuto gabotse, le go tla ka mogopolo mmele wo o fodilego;
- kaonafatša tsebo le bokgoni bjaka gore ke kgone go šoma gabotse kudu;
- boloka poledišano e botse magareng ga barutwana le baithuti, magareng ga barutiši ka bo bona; le magareng ga barutiši le batswadi;
- fana ka tshedimošo ka mehla go batswadi ka ga tšwelopele ya bana ba bona;
- go tloša maitshwaro ao e sego a profešenale bjalo ka dikamano tša barutiši le barutwana, botagwa, tšhomiošo ya diokobatši, kgobatšo, tlaišo ka thobalanole tše dingwe;
- ba gona go fana ka ditiro tša ka ntle ga lenaneothuto.

Bjalo ka **MOTSWADI**, Ke tshepiša go:

- tšeakarolo ka mafolofolo ka go ditiro tša sekolo, go akaretša dibopego tša taolo ya sekolo;
- ba le dipoledišano le bana baka ka ga ditaba tša kakaretšo tša sekolo;
- bjala kamano yeo e phedilego, yeo e lego molaleng le ya tšomišano le barutiši ba ngwana waka;
- hlola legae leo le loketšego go ka ithuta;
- thuša ka go tšhireletšo ya didirišwa tša thuto bjalo ka dipuku tša go bala, ditulo, ditafola le tše dingwe;
- thuša, ka tšeо e lego tšaka, go didirišwa tšeо di hlokegago go tša go tsena sekolo ga bana baka

Bjalo ka **SETŠHABA**, re tshepiša go:

- dira bonnete bja gore ngwana o mongwe le o mongwe yo a swanetšego go ya sekolong o ka sekolong;
- dira bonnete bja gore tikologo ya ka sekolong e bolokegile le go hloka bosenyi, le go šireletša sekolo le dithoto tša sona gore di se ka tša senywa;
- hlokomela ka tsela yeo sekolo se šomago ka gona, le go bega mathata go batho ba maleba bao ba nago le maatla

LESOLO LA BOLENG BJA GO ITHUTA LE GO RUTA (QLTC)

QLTC e ikemišeditše go hlohleletša setšhaba ka botlalo go thekga boleng bja thuto. Gore re fihlelele se, dibopego tša kgohlaganyo di swanetše go hlongwa mo maemong a bosetšhaba, profense, selete (sedikothuto) le dikolong. Sebopego se sengwe le se sa QLTC, re bolela ka sekolo, didiko tša thuto, dikomiti tša QLTC tša profense le tša bosetšhaba, di tla hlokomela kobamelo ya bakgatha tema ba go fapano go dikhofetšo tša bona go thuša ka kaonafatšo ya boleng bja go ruta le go ithuta.

Phetolo go ditšhimollo tše ka moka le boikgafo ka Mmušo le Mopresidente, Kgoro ya Thuto ya Motheo ka tšomišano le bakgathatema ba leago ba thakgotše Lesolo la Boleng bja go Ithuta le go Ruta(QLTC). QLTC e katanelo go go tliša nnete ka go kabo ya boleng bja go ithuta le go ruta ka maitapišo a tšomišano magareng ga Kgoro ya Thuto ya Motheo, Mekgatlo ya Barutiši, Makgotlataolo a Dikolo, Batswadi, Barutwana, Baetapele ba Setšo, Dikgwebo, ELRC, SACE le mekgatlo e mengwe yeo e nago e kgahlego ka gare le ka ntle ga lefapha la thuto.

Lehlakore le lengwe le le lengwe le ikgafile go lesolo ka go dira khofetšo mo setšhabeng go thekga le go tlama ke dikhofetšo tša bona tša maleba le ka dibopego tša QLTC gore boitlamo bja bona go dikhofetšo bo lekolwe ka šedi le go thekgwa. QLTC e bonela pele seemo seo e lego gore dibopego ka moka tša kakaretšo tša QLTC di tla hlongwa gore di lekole magareng ga ditaba tše dingwe tsenyotirišong ya tše di sa boledišanwego, dikhofetšo le mananeo a mangwe a Kgoro.

Ka gona Lesolo la Boleng bja Go Ithuta le go Ruta le dira boipiletšo go batho ka moka le mekgatlo go thoma ka boikarabelo bja go kaonafatša boleng bja thuto

Seemo sa bjale ka dikolong tše dintši se akaretša tše di latelago:

- Go se šome gabotse ga barutwana ka dikolong tše dintši;
- Palo ya godimo ya go lofa le go tla ka morago ga nako magareng ga barutiši ba bantši, bašomi ba kgoro le barutwana;
- Maikutlo a fase le boikgafo bja fase bja barutiši ba bantši le bašomi ba kgoro;
- Tlhaelelo ya dipuku tša go bala le mafarahlahla a maemo a fase le didirišwa ka dikolong tše dintši;
- Tlhaelelo ya kamogelo le temogo ya barutiši bao ba šomago gabotse kudu, dikolo tše di tšwelelago le bakgatha tema bao thušago gabotse go thuto; le
- Ditiego ka go rarolla dingangišano tša mošomong le ditaba tša kgalemo, tše di nago le dipolo tša go se loka ka mo go ithuteng le go ruteng
- Seemo se boima sa barutwana ba bangwe bao ba nago le mapheko a go ithuta ka go dikolo tša ELSEN

Morero wa QLTC

Gohlohleletša kobamelo ka go tše di sa boledišanwego go ralala le dikolo ka moka tša mmušo tša Afrika Borwa mo legatong Kgoro ya Thuto ya Motheo, Mekgatlo ya go emela barutiši (SADTU, NAPSOA, SAOU, PEU le NATU), batšeakarolo ba leagole bakgatha tema ba bangwe ka go thuto, ka go dira bjalo ba thuša ka go kaonafatša kabo ya ditirelo, phedišo ya bodiidi le tlhabollo ya boiketlo bja leago bja bana ba Afrika Borwa.

Pono ya QLTC

Tšhomisano magareng ga Kgoro ya Thuto ya Motheo, Mekgatlo ya go emela barutiši le batšeakarolo ba bangwe le bakgatha tema ka go thuto ke mohlala wo o ikemišeditšego go tšwetšapele le go šireletša setšo sa go ithuta le go ruta ka go bjala ka mogopolong Melawana ya Maitshwaro ya Boleng bja Thuto magareng ga bakgathatema ka moka, gore re kgone go fihlelela boleng bja go ithuta le go ruta go batho bohle.

Dikgopolotša Motheo

- Maikemišetšo a QLTC ke go aga ditšhomisano le bakgatha tema ka moka, kudu magareng ga DBE le Barutiši Mekgatlo ya go emela barutiši le batswadi le dikolo;
- Kgoro e ikagfile go thekga barutiši, go rweša bašomi ba yona maikarabelo, go dira bonnate bja gore didirišwa tše di hlokegago di abiwa ka nako, le gore dikgoba tša mošomo di tlatšwa ka nako;
- Mekgatlo ka moka ya go emela barutiši e gafile maloko a bona go ba ka nako, ka diphapošing tša borutelo, ba ipeakantše e bile ba ruta;
- Bakgatha tema ka moka ba ikagfile go hlola seemo seo batšeakarolo ka moka ba bontshago boikgafo go maitshwaro a;
- Bakgatha tema ka moka ba ikagfile go tšwetšopele ya le tlhabollo ya setšo sa go ithuta, go ruta le kgalemo ka mo dikolong ka moka;
- Bakgatha tema ka moka ba ikagfile go phihlelelo ya tirelo ya boleng mo maemong ka moka;
- Bakgatha tema ka moka ba ikagfile go obamela mešomo le maikarabelo a bona; le
- Bakgathab tema ka moka ba ikagfile go hloma dikolo bjalo ka disenthara tša go šoma gabotse kudu
- Go aga ditšhomisano le go dira bonnate bja gore di phethagatšwa ka katlego bjalo ka NEDLAC

Maikemišetšo a bohlokwa a 4

- Go laola le go kgohlaganya go hlongwa ga dibopego tša QLTC mo maemong ka moka a tshepedišo ya thuto gore re kgone go phethagatša tše di boledišanwego tše di amanago le thuto ka mo dikolong tša rena ka moka;
- Go dira bonnate bja gore tše di sa boledišanwego di a fihlelelwa go dira bonnate bja gore go ba le kabu ya boleng bja go ithuta le go ruta mo nageng ka bophara;
- Go tutuetša ditšhaba le go hlola temošo go mešomo le maikarabelo a badudi ka moka go ya le ka bohlokwa bja boleng bja thuto;
- Go hlokomela le go thekga phethagatšo ya QLTcle kabu ya boleng bja go ithuta le go ruta ka mo dikolong ka moka tša mmušo

Ditumelo tša QLTC

- **Potego** ke motheo wa QLTC, gore batho ka moka ba swarwe ka gabotse le gore bakgatha tema ka moka ba thuto ba tla šoma go ya le ka ditlhakamelao le dipholisi
- **Maitshwaro a profešenale** ke motheo go katlego ya go fihlelela morero wa rena. Seo se ra gore go ikgafa go Melawana ya Boleng bja Thuto le go rwala maikarabelo a rena le mešomo ka tsela e botse ka mo go kgonegago go fihlelela dinepo tša rena tša thuto;
- **Tlhompho ke** motheo wa go šoma le bašomimmogo, barutwana, SGBs, ditšhaba, Baetapele ba Setšole ba bangwe. Go ra gore go hlokomela le fetola go ditokelo tša batho
- **Tšhomisano ke** motheo wa go fihlelela ditlhohlo tša ka moso. Go ra gore go aga ditšhomisano le go šoma mmogo go fihlelela dinepo tša go swana.

Dikarolwana tše di hlahago maikemišetšo a leano le leano la tshepedišo la QLTC

- Go dira bonnate bja gore tše di boledišanwego di a fihlelwa go dira bonnate bja gore kabu ya boleng bja go ithuta le go ruta e ba gona nageng ka bophara;
- Go dira bonnate bja gore thekgo ya dikgopoloo tša motheo tša QLTC di tsenywa go bašomi ba Kgoro, Barutiši, Batswadi, dibopego tša Setšhaba le go maloko ka moka a setšhaba;
- Go tutuetša bakgatha tema ka moka mo maemong ka moka ka mo gare le ka ntle ga thuto go thuša go maikemišetšo a tše di sa boledišanwego le dikgopoloo tša QLTC
- Go dira bonnate bja gore dibopego tša bosetšhaba le tša diprofense tša QLTC di rwala maikarabelo ka bottalo a go hlokomela le go thekga thakgolo le go dula go le gona ga mananeo a QLTC,
- Go thušaka go fokotša go lofa ga godimo le go tla mošomong ka morago ga nako magareng ga bašomi, barutiši le barutwana.
- Go thuša, ka tšhomisano le ELRC, ka go hlama khutšo mo mošomong magareng ga bakgatha tema mo go ELRC
- Go tutuetša bakgatha tema ka moka go hlompha le lemoga bontši bja mošomo o mobotse le tiro ya mošomo o mobotse, goba thušo e botse go, thuto, mohlbarutiši, dihlogo tša dikolo, dikolo, dikgwebo, batho, NGOs, bj.bj.
- Go tsebiša ditšhaba, dikgwebo, mekgatlole maloko a setšhaba go amogela dikolo tše di sa šomego gabotse le tše di atlegilego
- Go dirabonnete bja gore tlhomo le maatlafatšo a dibopego ka moka tša kakaretšo tše di šomago tša QLTC mo maemong ka moka, mohl.Diprofense, Didiko tša thuto le Dikolo

Leano la Phethagatšo la Mešomo e Bohlokwa

Mešomo e bohlokwa ye e latelago e bohlokwa go phethagatšo ya katlego ya tše di sa boledišanwego le go tšwalela sekgala magareng ga seemo sa bjale le seemo seo se nyakegago sa ka moso le go huetša ka tsela e botse kabo ya boleng bja go ruta le go ithuta ka mo dikolong ka :-

- Tlhomo le maatlafatšo ya dibopego tša QLTC
- Go amogela dikolo tše di sa šomego gabotse le tše di šomago gabotse kudu
- Temogo ya tiro ya mošomo o mobotse kudu le wa maemo a godimo
- Go fokotša palo ya godimo ya go lofa mošomong le go fihla mošomong ka morago ga nako magareng ga bašomi ba kgoro, barutiši le barutwana
- Go hlola khutšo mošomong le tšhepedišo ya ka pele ya ditaba tša kgalemo
- Go thwala le go bea barutiši ka nako mo dikolong
- Kaonafatšo ya phepo ka mo dikolong
- Kabo ya didirišwa tša thekgo tša barutiši le barutwana
- Kaonafatšo ya mokgwa wa dinamelwa tša barutwana
- Kaonafatšo ya mafarahlahla a motheo a sekolo
- Kaonafatšo ka kakaretšo ya tiro ya mošomo ya dikgoro, diletetše tša thuto, didiko tša thuto le dikolo
- Taolo ya ditšehelete yeo e lekanego
- Taolo ya kotsile polokego le tshireletšo
- Go fokotša bomenemene le bomenetše
- Kaonafatšo ya bokgoni bja taolo ya kharikhulamo
- Kaonafatšo ya dikarabo go ditšhoganetšo tše di šitišago go ya sekolong bjalo ka masetlapelo a tlhag, dikotsi, mello ya hlaga, bj.bj.

Motlatšatona wa Kgoro, Mna Enver Surty,o ruta mphato sekolong sa praemari sa Segonyane go la Kapa Leboa, Photo 2011

Ditaetši tša Maikemišetšo tša go lekanetša katlego ya Mananeo

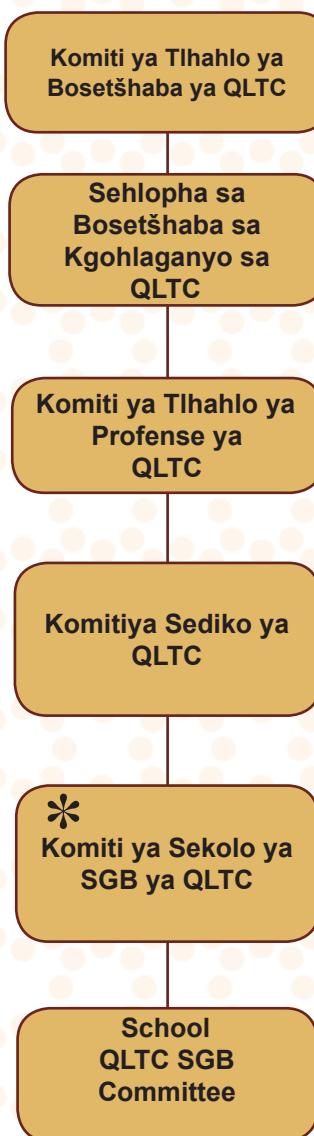
- Kaonafalo ya go ithuta le go ruta ka mo dikolong
- Pholisi ya go ba gona mošomong le ditlwaedi tša wona tše di phethagaditšwego
- Phokotšo ya palo ya go lofa mošomong le go tla mošomong ka morago ga nako
- Barutiši ba fetša nako e ntši ka mephatong ba ruta e bile ba fetša bonnyane bja diiri tše 7 ka sekolong
- Kabo le thomelo ye e lekanego ya dipuku tša go bala
- Go hwetša tekatekano magareng ga boitshwaro bja barutiši le temogo ya mošomo o mobotse kudu
- Maemo a katlego ao a kaonafetšego a barutwana go dikolo tše di sa šomego gabotse
- Ditšhomisano tše di tiišitšwego le bakgatha tema
- Thabollo ya setšo sa go ithuta, go ruta le kgalemo ka mo dikolong ka moka
- Phihlelelo ya tirelo ya boleng mo maemong ka moka
- Batšeakarolo ka moka ba swanetše go obamela mešomo le maikarabelo a bona a maleba
- Go hlongwa ga dikolo ka moka bjalo ka disenthara tša go tšweletša mošomo wa boleng

**RE TLO FIHLELELA MAIKEMIŠETŠO A RENA
BJANG**

(1) GO HLOMA DIBOPEGO TŠA QLTC

Dibopego tša QLTC

*mo go swanelago

DIBOPEGO TŠA QLTC

BOIKARABELO

Boikarabelo bja dipolitiki bja QLTC e tla ba bja Tona goba di MEC tša maleba. Boikarabelo bja phethagatšo le taolo ya QLTC e tla ba bja Molaodikakaretšo(DG) le Dihlogo tša Dikgoro tša diprofense(HoD)

Phethagatšo le taolo ya maikarabelo ka DG/HODs di swanetše go akaretša eupša di se ke tša tlogela tše di latelago:

- a. Go hloma dibopego tša QLTC tše di akaretšago bakgatha tema mo maemong ka moka a kgoro mohl.profense, didiko tša thutoledikolo
- b. Go kgohlaganya le go hlokomela phethagatšo ya lesolo mo maemong ka moka
- c. Go hlokomela kobamelo ya bakgatha tema go dikholfetšo tša QLTC

Komiti ya Tlhahlo ya Bosetšhaba ya QLTC (NQLTCSC)

Dikopano tša Komiti ya Tlhahlo ya Bosetšhaba ya QLTC di swanetšego sepedišwa ke Tona/Motlatšatona goba Molaodikakaretšo fela e bile e swanetše go kopana gatee ka kotara e nngwe le e nngwe.

NSC e bopilwe ke bahlankedibagolwane ka mo go Kgoro ya Thuto ya Motheo, Dihlogo tša Mekgatlo ka moka ya go Emela Barutiši, Dihlogo tša Dikgoro tša Thuto tša Diprofense, baemedi ba Difedereišene tša MakgotlaTaolo, Mokgatlo wa Baetapele ba Setšo wa Afrika Borwa (CONTRALES), Khansele ya Barutiši ya Afrika Borwa (SACE), Khansele ya Dikamano tša Mošomong tša Thuto (ELRC) le Khonkrese ya Baithu ba Afrika Borwa (COSAS)

Sehlopha sa Bosetšhaba sa Kgohlaganyo sa QLTC(QCT)

Sehlopha sa Kgohlaganyo ya Boleng bja QLTC(QCT) se bopilwe ke molaodi wa protšeke le baemedi ba mekgatlo ya go emela barutiši bao ba rometšwego go Kgoro ya Thuto ya Motheo go sepediša phethagatšo le go phatlalatša mananeo a QLTC go ralala le naga ka bophara

- QCTe kgoboketša dipego tša Komiti ya Tlhahlo ya Bosetšhaba ya QLTC;
- QCTe fetola ka bjako go dingongorego go tšwa go setšhaba ka kakaretšo ka ga ditaba tše di šitišago kabu ya boleng bja go ithuta le go ruta;
- Mananeo le diwekšopo di sepedišwa ke QCT ka go thekga lesolo;
- Sehlopha sa Kgohlaganyo ya Boleng (QCT) se nyakega go hlokomela kobamelo ya bakgatha tema go tše di sa boledišanwego.

Dikomiti tša Tlhahlo tša Profense tša QLTC (PQLTCSC)

Boikarabelo bja QLTC ka profenseng bo rwele ke Kantoro ya MEC.

Boikarabelo bja phethagatšo le taolo ya QLTC e tla ba bja Dihlogo tša Dikgoro(HODs) ka diprofenseng. Maikarabelo a phethagatšo le taolo ka di HODa swanetše go akaretša le go se tlogele tše di latelago:

- Go hloma dibopego tša QLTC tše di akaretšago bakgatha tema mo maemong ka moka a dikgoro tša diprofense, kudu kudu mo dikolong
- Go hlokombela kobamelo ya bakgatha tema go dikhlofetšo tša QLTC
- Go kgohlaganya le go hlokombela phethagatšo ya lesolo mo maemong ka moka a ka profenseng

Profense e nngwe le e nngwe e tla hloma Komiti ya Tlhahlo ya Profense ya QLTC. Dibopego tša profense di swanetše go hlokombela bohlokwa bja tekatekano, boemedi le go se swane ga profense e nngwe le e nngwe. Kgopoloo ya boemedi bjo bo phatlalatšego bo swanetše go ba bja maleba eupša bo swanetše go lekanetšwa kgahlanong le komiti yeo e beakantšwego le go lekanetšwa gabotse. Dikopano tša komiti ya Tlhahlo ya Profense ya QLTC e swanetše go sepedišwa ke MEC goba HOD fela

Ge QLTC e katanelo go dira thuto taba ya setšhaba, maemo ka moka a dibopego tša QLTC a swanetše go ba ao a akaretšago ka mo go kgonegago. Go ya le ka maemo a profense, seletelesekolose se itšeng, dibopego tša QLTC di ka akaretša, eupšaga e tlogele, tše di latelago:

- Baemedi ba SGB
- Baemedi ba Mekgatlo ya go Emela Barutiši
- Baemedi ba mekgatlo ya Barutwana le goba di RCL
- Mekgatlo ya Bodumedi
- Baetapele ba setšo
- Mekgatlo ya setšhaba
- Borakgwebo goba mekgatlo ya kgwebo

Komiti ya Tlhahlo ya Profense ya QLTCe tla bopsa ka tsela ye e latelago:

- Hlogo ya Kgoro yoo a tla go bitša dikopano le go sepediša dikopano,
- Mokgohlaganyi wa Profense wa QLTC,
- Baemedi ba Dilete,
- Baetapele ba Mekgatlo ya go Emela Barutiši ba mokgatlo o mongwe le o mongwe ge e le gore ba na le maloko ka mo profenseng,
- moemedi go Federeišene ya Lekgotlataolo le lengwe le le lengwe,
- moemedi wa batswadi goba baetapele ba Selegae goba baetapele ba setšo goba dibopego tša setšhaba tšeо e lego boemedi bja ditšhaba ka mo profenseng, lebarutwana/dibopego tša baithuti

Mešomo le Maikarabelo

PQLTCSCe na le maikarabelo ao a latelago:

- go kgohlaganya lenaneo la QLTC ka Profenseng;
- go dira bonnate bja gore dibopego tša QLTC di a hlongwa mo maemong a selete le a dikolo;
- go hlokomela phethagatšo ya lesolo la QLTC mo maemong ka moka ka profenseng;
- go kgoboketša dipego, ka paka ya kotara, mo maemong a kobamelo ke dikolo le dlete mabapi le phethagatšo ya lesolo;
- go ikgokaganya le Kgoro ya Thuto ya Profense, Dilete le Dikolo;
- go kgoboketša dipego le go dira ditigelo go bobedi PDEs gammogo le NQLTCSC mabapi le dipelo tša dipego.

PQLTC e swanetše go kopana gatee mo kotareng

Foramo ya Selete ya QLTC (DQLTCF)

Dibopego tša dlete di swanetše go hlokomela bohlokwa bja boemedi bja tekatekano le go se swane profense ya bona le tše dingwe. Kgopolu ya boemedi bjo bo phatlaletšego bo swanetše go ba bja maleba eupša bo swanetše go lekanetšwa kgahlanong le komiti yeo e beakantšwego le go lekanetšwa gabotse. DQLTCFSC e swanetše go kopana gatee ka paka ya kotare.

Foramo ya Selete ya QLTCe tla bopša ke tše di latelago:

- Molaodi wa Selete yoo a tla go bitša dikopano le go sepediša dikopano tša DQLTCF ka dinako ka moka ;
- Mokgohlaganyi wa Selete wa QLTC;
- moemedi wa sekolo se sengwe le se sengwe goba wa dikolo;
- Baetapele ba Mekgatlo ya go Emela Barutiši ba mokgatlo o mongwe le o mongwe ge e le gore ba na le maloko ka mo Seleteng;
- moemedi go Federeišene ya Lekgotlataolo le lengwe le le lengwe;
- moemedi wa batswadi goba baetapele ba Selegae goba Magoši goba dibopego tša setšhaba tšeо e lego boemedi bja ditšhaba ka mo Seleteng; le
- Baemedi ba mekgatlo ya Barutwana le/ goba di RCL

Mešomo le Maikarabelo a DQLTCF

Foramo ya Selete e na le maikarabelo ao a latelago:

- go kopana gatee ka kgwedi mo mathomong go tloga moo go tla lebelwa go kopana gatee ka paka ya kotara ka morago ga ge tshepedišo e šetše e phethagaditšwe ka katlego;
- go kgohlaganya le go hlokomela phethagatšo ya lesolo mo maemong ka moka ka gare ga selete:Selete, Sedikothutole maemong a Dikolo;
- go dira bonnate bja gore go na le kobamelo go bakgatha tema ka go tšeо di sa boledišanwego
- go dira bonnate bja gore go hlomiwa dibopego tša go fapania tša QLTC ka mo didiko thutong le ka dikolong;
- go bega,bonnyane gatee ka kotara, gore lesolo le šoma gabotse bjang mo didikothutong le dikolong le maemong a Komiti ya Tlhahlo ya Profense ya QLTC;
- go dira bonnate bja gore dipego di a hwetšwa go sekolo se sengwe le se sengwe ka nako ye e beilwego ke PQLTCSC;

- go ikgokaganya le PDE, Dilete le Dikolo mabapi le ditaba tše di tšweleditšwego ka go dipego tša sedikothuto le dikolo; le
- go kgoboketša dipego le go dira ditigelo bobedi go di PDE le komiti ya SQLTCSGB mabapi le dipolo tša go tšwa go dipego.

Komiti ya Dikolo ya QLTCSGB (SQLTCSGBC)

Sebopego se se swanetše go bonwa bjalo ka sebopego sa QLTC se bohlokwa kudu bjalo ka ge se akaretša barutiši, batswadi, bašomi ba kgoro, barutwanale go setšhaba thwii. Ke sedirišwa se bohlokwa kudu go fihlelala nepo ya boleng bja thuto go batho bohole ka go dira le tutuetša maloko ka moka a setšhaba ka mo thutong.

Sebopego sa SQLTCSGBC

SQLTCSGBC e tla ba Komiti ya Lekgotlataolo la Sekolo e bile e swanetše go bopša ke tše di latelago:

- leloko la SGBleo le tla go sepediša seka komiti;
- hlogo ya sekolo;
- kemedi ya maleba ya barutiši (mohl.o tee go tšwa go mokgatlo o mongwe le o mongwe wo o emelago bašomi);
- motswadi goba setšhaba goba mekgatlo ya go ithekga ka tumelo ge go le maleba;
- Moemedi wa RCL mo dikolong tša sekontari; le
- moemedi wa selete goba wa sedikothuto (moo go kgonegago)

Mešomo le Maikarabelo

Mešomo le maikarabelo a komiti ya SQLTCSGBa ka tsela ye e latelago:

Bjalo ka komiti ya SGB ya SGB, go bohlokwa gore komiti ya SGB e bega ka mehla go SGB ka ga dipolo tša yona, e akanye dikgato tša rena le mananeo a setšhaba go thibela poletšo ya ditiro. Go na le makala a mabedi a bohlokwa go mešomo le maikarabelo a komiti ya SQLTCSGB.O na ke:

- Go hlokomela kobamelo go tše di sa boledišanwego ka mo sekolong
- Go bega ka ga ditlhohlo le dikgato tše di breakantšwego tše di swanetšego ke go tšewa ka mo sekolong le mo setšhabeng go SGB le go sebopego sa Selete sa QLTC; le
- Go tutuetša sekolo le setšhaba ka bophara go thekga lesolo la QLTC gore re kgone go fihlelala boleng bja thuto go batho ka moka

Ka bophara kudu go ra gore komiti ya QLTCSGBe swanetše

- go dira bonnete bja gore bakgatha tema ka moka ba šireletša dikholofetšo tša bona ka mo sekolong le gore sekolo se fihlelala ditlamego le tše di lego bohlokwa kudu tša lesolo la QLTC;
- go dira bonnete bja gore bakgatha tema ka moka ka sekolong–go akaretša hlogo ya sekolo le bašomi ba go ruta le ba taolo, barutwana, batswadi le maloko a setšhaba –bao ba kwešišago bohlokwa le bogolo bja lesolo la QLTC le go kgatha tema ka bottlalo ka go sebopego sa komiti ya SQLTCSGB;
- go hlokomela le go bega ka ga ditlhohlo le diphihlelelo tša lesolo la QLTC le go šoma gabotse ka ga go hlohleletša bakgatha tema ka moka ba sekolo go fihlelala ditlamego tša lesolo la QLTC le tše di sa boledišanwego;
- go dira bonnete bja gore go na le thekgo ye e lekanego yeo e fiwago lesolo ka go boledišana le batswadi le setšhaba; le
- go romela dipego ka mehla bjalo ka ge di nyakega go DQLTCF ka ga go šoma gabotse ga lesolo go maemo a sekolo. (Lebelela Koketso ya A,Matlakaleng a 58 - 59 , mohlala wa mananeothero le mehlala ya tlhokomelo);

**RE TLA FIHLELELA MAIKEMIŠETŠO A RENA
BJANG**

(2) GO KWEŠIŠA TŠEO DI SA BOLEDIŠANWEGO

GO KWEŠIŠA TŠEO DI SA BOLEDIŠANWEGO

Maikemišetšo a magolo a QLTC ke go laola le go kgohlaganya tlhomo ya dibopego tša QLTC mo maemong ka moka a tshepedišo ya thuto gore re kgone go phethagatša tše di sa boledišanwego tša go amana le thuto ka mo dikolong tša rena ka moka.

Didirišwa tša tlhokomelo tša dikolo tša komiti ya QLTCSGB

QLTC e nyaka gore barutiši le bašomi ba kgoro ka moka ba obamele tše di sa boledišanwego mo katanelong ya go aba boleng bja thuto go batho bohole, bjalo ka gona dikarolo tše bjalo tše di swanetšego ke go hlokomelwa di bohlokwa go lesolo.

Mosomo wa komiti ya sekolo ya QLTC ke:

- Go hlokomela le go bega gore sekolo se šoma bjang le go laetša ditlhohlo le diphihlelelo dife goba dife
- Go kopana ka mehla go boledišana ka tšwelopele ya sekolo
- Go tutuetša setšhaba go thekga sekolo

Komiti ya sekolo ya QLTCE swanetše go ipotšiša dipotšišo tše bohlokwa tše di amogelago:

- E ka ba tše di sa boledišanwego go ra go reng go ya le ka sekolo sa rena? E ka ba sekolo sa rena se a šoma?
- Re ka dira eng go dira bonnate bja gore re fenza ditlhohlo dife goba dife go ka fihlelela tše di sa boledišanwego?
- Re ka akaretša bjang setšhaba gore se thekge maitapišo a rena a go ka fihlelela boleng bja go ithuta le go ruta?

Go bohlokwa go bontšha dipuelo tša tše di sa boledišanwego:

Re boeletša tše di sa boledišanwego. Barutiši ba swanetše go ba ka diphapošing tša sekolo, ka nako, ba ruta, ka ntle le go hlokomologa mošomo le go se tlaiše barutwana! Bana ba swanetše go ba ka phapošing ya borutelo, ka nako, ba ithuta, ba hlomphe barutiši ba bona le go hlomphana ka bo bona, le go dira mešomo ya bona ya sekolo ya gae...'

Mopresidente Zuma, Polelo ka ga Maemo a Setšhaba, 03 Phupu 2009

Mopresidente o amogetše gore di T tše Tharo tše di lego bohlokwa gore go ithuta go direge. Tšona ke "barutiši ka nako mošomong, ba ruta ka dipuku tša maleba, ba fiwe tlhahlo ya maleba le go amogela tše di sa boledišanwego"

Lenaneotlhopho le le laetša tše di sa boledišanwego le go fa ditlhalošo tša maleba tša gore ke ka lebaka la eng tše di sa boledišanwego di sa fihlelelwé:

Yeo e sa boledišanwego	Ditaetšo	Mabaka
<i>Barutiši ka phapošing tša borutelo le bašomi diteišeneng tša bona tša mošomo goba mafelong a bona a mošomo</i>	Palo ya godimo ya lofa mošomong	Go ba gona diwekšopong tša tlhahlo goba dikopanong ka nako ya sekolo Go hloka mafolofolo/phifalo ya mogopoloo Bolwetši goba go se ikwe gabotse Tlhokego ya kamogelo le temogo ya barutiši le bašomi bao ba šomago gabotse
<i>Barutiši ba ruta le bašomi ba šoma go ya le ka dikontraka tša mešomo ya bona</i>	Ka phapošing ya borutelo eupša ba se ba ikemišetša go go ruta Ka dikantorong eupša ba sa abe didirišwa tše di hlokegago le thekgo go didikothuto le dikolo	Go hloka mafolofolo Ga gona peakanyo ya kharikhulamo ka Profenseng, Didikothutole dikolo Tlhokego ya tlhabollo go barutiši le bašomi. Barutiši bao ba rutago dirutwa ga ba na mangwalo a borutiši/Bašomi bao thwetšwego bjalo ka ditsebi tša dirutwa ga ba na mangwalo a maleba. Tlhaelelo ya barutiši/ditsebi tša kharikhulamo Diphapoši tša borutelo tša go tlala go fetiša tekanyo.
<i>Go se hlokologe mošomo</i>	Barutiši ga se ba itokiša, ga ba swaye mošomo wa barutwana ka dinako tšohle, ga ba fe batswadi le barutwana dipuelo tša ka mehla Ga ba itshware ka mokgwa wa boprefešenale	Go hloka mafolofolo Ga gona peakanyo ya kharikhulamo mo dikolong, Didikothutong le Profenseng Tlhokego ya tlhabollo go barutiši/bašomi
<i>Go se tlaiše barutwana</i>	Tlaišo ya barutwana mmeleng le ka thobalano	
<i>go fana ka dipuelo go batswadi le barutwana</i>	Go lofa Go tlogela sekolo Go tšhaba sekolong mo mosegareng Go rongwa ke barutiši	Go hloka mafolofolo Tlhokego ya boikarabelo bja go ithuta Tlhokego ya tlhahlo ka ga menyetla ya mešomo ya ka moso. Tlhokego ya batho bao ba atlegilego Tlhokego ya thekgo go tšwa ka gae Go ba ka gare ga tlaišo ya mmele goba ya thobalano Motšwasehlabelo wa tshwarompe Tšomisompe ya ditagi le bokebekwa
<i>Bana ba swanetše go ba ka diphapošing tša borutelo</i>	Go lofa Go tlogela sekolo Go tšhaba sekolong mo mosegareng Go rongwa ke barutiši	Go hloka mafolofolo Tlhokego ya boikarabelo bja go ithuta Tlhokego ya tlhahlo ka ga menyetla ya mešomo ya ka moso go tšwa sekolong, sedikothutongle Profenseng Tlhokego ya batho bao ba atlegilego Tlhokego ya thekgo go tšwa ka gae le tlhokego ya mananeo go tšwa dikolong, didikothutong le Diprofenseng go thuša barutwana goba batswadi. Go tlaišega mmeleng, moyeng goba tlaišo ka thobalano Motšwasehlabelo wa tshwarompe Tšomisompe ya ditagi Bokebekwa

Yeo e sa boledišanwego	Ditaetšo	Mabaka
<i>Bana ba swanetše go ba ka diphapošing ka nako</i>	Go tla sekolong ka morago ga nako	Go hloka mafolofolo Tlhaelelo ya boikarabelo bja go ithuta le go thekga barutwana bao ba lego kotsing Tlhokego ya thekgo go tšwa ka gae mohl. itšhiwana goba bana bao e lego dihlogo tša malapa Tlhokego ya dinamelwa
<i>Bana ba swanetše go ba ba ithuta</i>	Go se šome gabotse ga morutwana	Poledišano ya go fokola magareng ga sekolo le morutwana mabapi le ditemogo Melawana ya Maitshwaro yeo e sa obamelwego Tlhokego ya dipuku tša mošomo goba dipuku tša go bala Tlhokego ya diteseke le ditulo Tlhokomelo ya go fokola ya meago Tlala Go lapa-Tlhokego ya dinamelwa sa barutwana Go lwala goba go se ikwe gabotse mmeleng Tlhokego ya setšo sa boikarabelo bja go ithuta magareng ga barutwana le malapa a bona
<i>Barutwana, barutišile Bašomi ba swanetše go hlomphega</i>	Tshwaro mpe Maitshwaro a tšhitiso ka diphapošing Tlhokego ya tlhokomelo le thekgo go barutwana, Maikutlo ao e sego wona, go se dire dilo ka tšhoganetše le go swara batho gampe	Tlhokego ya setšo sa tlhompho le dikgopoloo tše dingwe tša motheo mo sekolong ,Sedikothutongle Profenseng Melawana ya Maitshwaro ya Sekolole Melawana ya Maitshwaro a Mabotse ya bašomi ba mmušoyeo e sa obamelwego.
<i>Bana,barutiši le bašomi ba swanetše go dira mošomo wa bona</i>	Barutwana, barutiši le bašomi ba hlokomologa ditaelo tša go dira mošomo wa bona. Kabo ya ditirelo yeo e fokolago Ditiegiso go fetola dikgopelo tša sekolo le tša didikothuto.	Go fa mabaka Tlhokego ya lapa leo le fanago ka thekgo ka lapeng/tlhokego ya thekgo le tlhahlo go tšwa go bolaodi Maikarabelo a mantši kudu a lapa Tlhokego ya didirišwa ka lapeng, sekolong le ka sedikothutong
<i>Di T tše tharo</i>		
<i>Go ruta ka dipuku</i>	Tlhokego goba dipuku tša go bala tše dinnyane ka palo goba dipuku tša mošomo tše di lego gona go barutwana le barutiši ka diphapošing goba ka gae	Tlhokego ya kabogoba kaboya ka morago ga nako ya dipuku tša mošomo le dipuku tša go bala. Tlhaelelo ya dipuku tša mošomo goba dipuku tša go bala—ga se morutwana o mongwe le o mongwe yo a nago le puku ya go bala goba puku ya mošomo. Dipuku tša mošomo le dipukiu tša go bala tše di hweditšwego mo sekolong eupša ga se tša phatlalatšwa. Barutwana ba timetša dipuku goba ba di senya. Tlhokego ya mokgwa wa pušetšomorago ya dipuku tša go bala.
<i>Thekgo- tlhabologo go borutiši le bašomedi kgafetškgafetša</i>	Thekgo yeo e sego ya maleba go barutiši le bašomedi	Ditlhokego tse nnyane sekolong, seterekeng le profenseng

**RE KA FIHLELELA BJANG MAIKEMIŠETŠO A
RENA**

**(3) GO HLOKOMELA LE GO BEGA MO MAEMONG KA
MOKA A QLTC**

TLHOKOMELO LE GO BEGA MO MAEMONG KA MOKA A DIBOPEGO TŠA QLTC

Tlhokomelo le go bega mo maemong ka moka a dibopego tša QLTC ke matshwanedi a go tsosolosa leso la boleng sa thuto mo dikolong tša rona.

Maloko a dibopego dife goba dife tša QLTC,e ka ba kasekolong, Sedikothuto, Dilete, Profense goba dikomiti tša Bosetšhaba, mola ka nako e tee a hlokometše maemo a bona ao a itšeng a tshepedišo,o na le kgokagano ya thwii le dikomiti tše le tša tlaleletšo.Mathata le diphihlelelo tše di itemogelwago mo maemong a sekolo, mohlala, di swanetše go akaretšwa ka gare ga dipego tseo di nyakago ke komiti e le tše di fetišetšwago maemong ao a latelago.

Dipoelo tša tlhokomelo ya phethagatšo ya “tše di sa boledišanwego”mo maemong a sekolo di swanetše go begwa go SGB le Sedikothuto goba Diletka morago ga kopano ye nngwe le ye nngwe ya komiti

Dipego ka moka tša tlhokomelo, gammogo le mathata afe goba afe ao a bonwego, di swanetše gore la mafelelo di fihle go sebopego sa bosetšhaba sa QLTC, kudu kudu ge e le gore ga se a rarollwa gabotse ke dibopego tše dingwe tša QLTC mo maemong a profense, sedikothuto le sekolo.

Mokgwa wa bobedi wo o swanetšego ke go šomišwa ke bakgatha tema ke go dira bonneta bja gore dipolo tša tlhokomelo di begwa go baemedi ba bona ba bakgatha tema mo maemong a Sedikothuto, Selete, Profense le Bosetšhaba go dira bonneta bja go tše di a rarollwa e bile ka go dira seo go tla be go thekgwa tšwelopele ya sekolo.

Dipoledišano le kwano ka ga pego e bohlokwa kudu yeo e kgobokantšwego ke komiti ya sekolo ya QLTC,yeo e laetšago bobedi dikatlego le mathata, e tla swanela ke go fetišetšwa bobedi go komiti ya QLTC ya SGB le Selete/Sedikothuto.

Maemo a go Bega a QLTC

Tlhokomelo le Go Bega ka QLTCka go lsha pele dipolo tsha Tekolo ya Bosetshaba ya Ngwaga le dipolo tsha Kreiti ya 12 tsha NSC

AA e ra gore ANA, NSC le tekolo efe goba efe ye nnwe ya ngwaga yeo e amogelwago ke DBE legoba PED

Taolo

Bohlokwa bja Tlhokomelo ya dikgato tseo di tserwego ka phapošing e nngwe le e nngwe, ka mo sekolong, kudu kudu mo maemong a sedikothuto le selete, gammogo le go maemo a profense, mabapi le "maano a kaonafatšo", dipolo go tsha go diteko ga se tsha swanelo go šetšwa kudu

Komiti ya SGB ya QLTC- Maikarabelo

- Dipolo tsha AA di abelwana le komiti ya SGB ya QLTC
- Leano la kaonafatšo le abelwana le QLTC
- Kwano e ya fihlelwa ya gore bobedi dipolo gammogo le leano la kaonafatšo di abelwana bjang le batswadi le setshaba
- Kwano e ya fihlelwa ka ga gore leano la tlhokomelo le tlo šoma bjang le gore tswelopele goba go se be le tswelopele go tla fetisetšwa bjang go setshaba
- QLTC ya sekolo go šomiša mohlala wa tlhokomelo, yeo e hlamilwego ke SC ya Profense ya QLTC go begela Sedikothuto/Selete

Sedikothuto/Selete sa QLTC- Maikarabelo

- Dipolo tsha maleba tsha AA di abelwana le Sedikothuto/ Selete (C/D) dikomiti tsha QLTC
- Leano la Kaonafatšo la C/D le abelwana le dikomiti
- Kwano e ya fihlelwa ya gore leano la tlhokomelo le tlo šoma bjang mo maemong a C/D
- Komiti ya go lekola dipego tseo di amogetšwego ke dikolo le go digela maanotshomo a go šogana le mathata ao a laeditšwego.
- C/D QLTC di swanetše go šomiša mohlala wa tlhokomelo, yeo e hlamilwego ke SC ya Profense ya QLTC go bega go SC

Didikothuto/Dilete

Leano la Sedikothuto le Selete b aka ela hloko:

- Maemo a taolo, kharikhulamo le thekgo ya PD yeo e fiwago sekolo
- Bokgoni bja taolo bja hlogo ya sekolo
- Bokgoni bja bolaodi bja kakaretšo bja SMT
- Dikgoba tsha mošomo mo sekolong, tseo di akaretšago SMT
- Mangwalo a dithuto le maitemogelo a barutiši, ka go dirutwa tseo moo mošomo o sa kgahlišego o bonwego
- Go ba gona ga LTSM mo sekolong, ka go dirutwa tseo di hlaotšwego (mohl Dipalo)
- E ka ba barutiši ba fetša nako ya bona yeo e nyakegago mo dirutweng?

Thekgo ya dirutwa ya Dikolo

Setsebi sa dirutwa se swanetše:

- Tše maikarabelo a go šogana le mathata ka moka ao a amanago le serutwa, tseo di tla go akaretša:
- Go šogana le tlhaelelo ya tsebo le bokgoni ka go dirutwa
- Go thušana ka mananeo a sekolo, a phapošing, peakanyo ya ka sekolong, a go ruta le peakanyo
- Tlhabollo ya mananeo a tekolo
- Tlhabollo ya mešomo ya tekolo yeo e lego maemo a maleba
- Go hlahla barutiši ka ga go sekaseka ntlha mo maemong a sekolo
- Tlhabollo ya mananeo a go phošolla ao a lebantšego dikarolo tše itšeng tše di lego bokowa.

Komiti ya Tlhahlo ya Profense ya SC ya QLTC - Maikarabelo

- HoD e tla abelana le QLTCSC maanotshomo ao a lego gona mo maemong a profense yeo e tla go arabago dipolo tsha ditekolo go akaretša le maanotshomo a phetošo, gore ditshepedišo tsha tlhokomelo ke dife tseo di lego gona le gore dinako tsha go fetša mošomo ke dife mabapi le tlhokomelo.
- SC e tla lekola dipego tseo di hweditšwego ke CD le go digela maanotshomo a go šogana le mathata ao a laeditšwego.
- SC e tla šomiša mohlala wa tlhokomelo go bega go SC ya Bosetshaba

SEDIRIŠWA SA TLHOKOMELO SA GO BONTŠHA BOITOKIŠO BJA PROFENSE

Leina la Profense:

Atrese ya Kantoro:

Leina la Hlogo ya Kgoro:

Dinomoro tša Boikgokaganyo:

Fekese:

Atrese ya Emeile:

Bakgohlaganyi ba QLTC:

1. DIDIRIŠWA TŠA KHARIKHULAMO:-

	Tšeо di sa boledišanwego	Dipoelo/Bohlatse	Ditemošo/Dithhohlo
1.	Go dira bonneta bja gore kabو ya LTSM go dikolo ka moka pele ga ngwaga wa go feta e ya direga.		
2.	Go kwalakwatša dikgoba tša mošomo ka moka le go dira bonneta bja gore mošomo wa go thwala o wa feleletšwa.		
3.	Barutiši ba tleleletso ba tlhaotswe		
4.	Go dira bonneta bja gore ditšelete tša ngwaga wa go feta di lefilwe mo dikolong ka moka le tša ngwaga wa bjale wa dithuto di mo lenaneong.		
5.	Dipego tša tlhakišo le maano a tsenogare go dirutwa le bokgoni bjo bo hlokegago ka mo Profenseng bo kgobokeditšwe		
6.	Mananeo a tlhahlo a kharikhulamo a Profense a ngwaga a šetše a phatlaladitšwe go Dilete ka moka.		
7.	Direjistara tša gore barutwana le barutiši ba gona di phatlalatšwa go Dilete e bile e hlokometše phethagatšo ya dipholisi		

2. KABO YA KHARIKHULAMO:

8.	Go laola le go hlokomba tshepedišo ya kamogelo ya barutwana ka mo dikolong ka moka le go ngwala pego ka botlalo		
9.	Tsenya tirišong mekgwa ya go hlokomba tiro ya mošo ya diletetši le go thekga dikolo mabapi le phethagatšo ya kharikhulamo, Tlhabollo ya barutiši le maanotšhomo a go šogana le dipoelo tša ANA le ditaetši tše dingwe.		
10.	Go feleletša le go phatlalatša maano a ditlhahli tša Kharikhulamo ya Profense, go akaretša maano a go šoma a ngwaga le a dikotara tša ngwaga go Dilete		
11.	Go fa Dilete ditlhahli tša Profense ka ga tšupadipaka ya dirutwa , tšupadipaka ya go šielana ga bašomi ka mošomo le lenaneo la maina a batho la go dira mošomo, bj.bj.		

3. POLOKEGO LE TŠHIRELETŠO:

12.	Go fa Dilete mekgwa ya Poloego le Tšhireletšo ya go laola mosepelwa baatile ditlhahli tša pholisi		
13.	Go hlama le go phatlalatša Tekolo ya Kotsi ya Profense le Maano a Ditsenogare le dihlahli go madimo,mabaka a kotsi ya maphelo, mekgwa ya go Iwantšha bosenyi, diokobatši le dikgaruru		

4. MAFARAHLAHLA A SEKOLO:

14.	Leano la taolo go rarolla mathata a magolo a mafarahlahla le gona e bile le na le dinako tšeо di kwešišegago tša mošomo wo o swanetšego go fetšwa le ditekanyetšo tša ditšelete, mohltlhaka yeo e dutlag, maboto ao a welego, tlhaelelo ya diphapoši, dikolo tšeо di sentšego ke madimo		
-----	---	--	--

5. TAOLO LE BOETAPELE:

15.	Dibopego tšeо di hломilwego tša Profense tša QLTCtšeо di nago le Melawana ya Mošomo yeo e kwešišegago le leano la go hlokomba phethagatšo ya tšeо di sa boledišanwego.		
-----	--	--	--

Hlogo ya Lefapha ya Profense/Mošomedi yo a laetšwego: _____ Letšatšikgwedi: _____

SEDIRIŠWA SA TLHOKOMELO SA GO BONTŠHA BOITOKIŠO BJA SELETE

Selete:

Atrese ya Kantoro:

Leina la Molaodi wa Selete:

Dinomoro tša Boikgokaganyo:

Fekese:

Atrese ya Emeile:

Bakgohlaganyi ba QLTC:

1. DIDIRIŠWA TŠA KHARIKHULAMO:-

	Tše di sa boledišanwego	Dipoelo/Bohlatse	Ditemošo/Ditlhohlo
1.	Go dira bonneta bja gore LTSM di tlišwa ka nako dikolong ka moka		
2.	Go dira bonneta bja gore dikolo ka moka di feditše go beakanya maina a batho bao ba nyakago mošomo le ditshepedišo tša diteko tša mošomo le go thwala bašomi go phethilwe.		
3.	Go phethilwe tshepetšo ya tlhaolo le peo ya barutiši kamoka ba tlaleletšo		
4.	Go dirilwe bonneta bja gore ditšelete tša ngwaga wa bjale wa dithuto di lefilwe go dikolo ka moka.		
5.	Pego ya tlhakišo le leano la tsenogare la dirutwa tše di hlokegago e bile di le bohlokwa le breakantšwe e bile le fetišeditšwe Profenseng.		
6.	Go fa dikolo ditlhahli tša kharikhulamo ka ga tšupadipaka ya dirutwa , tšupadipaka ya go šielana ga bašomi ka mošomo le lenanaeo la maina a batho la go dira mošomo, bj.bj.		

2. KABO YA KHARIKHULAMO:

7.	Go laola le go hlokomela ditshepedišo tšakamogelo ya barutwana ka mo dikolong ka moka		
8.	Go phatlalatša bobedi rejistara ya go ba gona sekolong ya Barutwana le Barutiši mo dikolong le go hlokomela phethagatšo ya dipholisi tša go ba gona mošomong.		
9.	Go hlama le go phatlalatša maano a taolo ya Dikharihulamo tša Selete mo dikolong ka moka.		
10.	Go thuša dikolo ka go hlama maano a bona a kharikhulamo yeo e ithekgilego ka dipolo tša ANA goba dipolo tša kreiti ya 12 goba selaetši se sengwe le se sengwe		

3. POLOKEGO LE TŠHIRELETŠO:

11.	Go fa Dikolo mekgwa ya Poloego le Tšhireletšo ya go laola mosepelo wa baatile ditlhahli tša pholisi.		
12.	Go hlama le go phatlalatša Tekolo ya Kotsi ya Profense le Maano a Ditsenogare le dihlahlili go madimo, mabaka a kotsi ya maphelo, mekgwa ya go Iwantšha bosenyi, diokobatši le dikgarurule go hlokomela phethagatšo go tloga moo.		

4. MAFARAHLAHLA A SEKOLO:

13.	Tlhamo ya Leano la taolo go rarolla mathata a magolo a mafarahlahla le gona e bile le na le dinako tše di kwešišegago tša mošomo wo o swanetšego go fetšwa le ditekanyetšo tša ditšelete, mohltlhaka yeo e dutlag,maboto ao a welego, tlhaelelo ya diphapoši, dikolo tše di sentšego ke madimo.		
14.	Go šogana le mafarahlahla le mathata a mangwe ao a begetšwego Profense mohl. Dikolo tše di sentšego ke Madimo, tlhaelelo ya phapoši, mafarahlahla a maemo a fase, bj.bj.		

5. THABOLLO YA MORUTABANA:

15.	Tlhamo le phatlalatšo ya Leano la Mananeo a Tlhahlo ya Tlhabollo ya Barutiši ba Dilete ya ngwaga wa dithuto		
-----	---	--	--

6. TAOLO LE BOETAPELE:

17. Diforamo tše di hlo milwego tša Dilete tša QLTC tše di nago le Melawana ya Mošomo yeo e kwešišegago Igo hlo komela kobamelo go le phethagatšo ya tše di sa boledišanwego.		
---	--	--

Hlogo ya Lefapha ya Profense/Mošomedi yo a laetšwego: _____ Letšatšikgwedi: _____

SEDIRIŠWA SA TLHOKOMELO SA GO BONTŠHA BOITOKIŠO BJA MAEMO A SEKOLO

Leina la Sekolo: _____
Atrese ya sekolo: _____
Nomoro ya
EMIS: _____
Leina la Hlogo ya Sekolo: _____
Dinomro tša boikgokaganyo: _____
Fekese: _____
Atrese ya
Bakgohlaganyi ba QLTC: _____

1. MAFARAHLAHLA A SEKOLO:

HLOGO YA SEKOLO LESEHLOPHA SA TAOLO YA SEKOLO		
Tše di sa boledišanwego	Dipoelo/Bohlatse	Ditemošo/Ditlhohlo
E ka ba go na le diteske le ditulo tše di lekanego go morutwana o mongwe le omongwe?		
Ge go se bjalo, ke barutwana bakae bao ba amegago?		
E ka ba sekolo se na le legora la maleba leo le bolokegilego?		
E ka ba sekolo se na le bokgobapuku bjo bo šomago le bjo bo nago le didirišwa?		
E ka ba laporatori ya Saentshe e reketšwe didirišwa e bile e ya šoma?		
E ka ba sekolo se na le meetse ao a lekanego le diririšwa tša tlhwekišo?		
E ka ba lenaneo la phepo le šoma gabotse?		
E ka ba sekolo se na le didirišwa tša dipapadi		
E ka ba sekolo ka kakaretšo se hlwekile?		
E ka ba leano la go lokiša la go hlo komelana le mathata a mafarahlahla le gona?		
E ka ba go na le Mathata a Mafarahlahla e bile e ka ba e le gore a begilwe go Selete mohl.ditlhaka tša go dutla, maboto a go wa, ditlhaelelo tša diphapoši?		

2. KABO YA KHARIKHULAMO::

HLOGO YA SEKOLO LE SEHLOPHA SA TAOLO YA SEKOLO		
Tše di sa boledišanwego	Dipoelo/Bohlatse	Ditemošo/Ditlhohlo
Sekolo se na le maano a taolo ya Kharikhulamo, go akaretša: <ul style="list-style-type: none"> • maano a mošomo wa ngwaga le kotara • Ditšupadipaka tša dithuto tše di nago le mešongwana ya tlaleletšo ya kharikhulamo & mananeo a mošomo 		
E ka ba sekolo se ile sa tsebišwa ka diteMogo tša mabapi le phethagatšo ya kharikhulamo?		
E ka ba dipolo tša ANA,dipolo tša kreiti ya 12 gobataetši efe goba efe e ile ya šomišwa bjalo ka motheo wo maano a kharikhulamo a hlamilwego go wona?		
E ka ba kamogelo ya bana mo ngwageng wa bjale wa dithuto e phethilwe ka nako?		

Direjistara tša go ba gona sekolong ga barutwana le barutiši e ka ba di gona e bile di a laolwa?		
E ka ba pholisi ya go ba gona mošomong e gona ?		
E ka ba morutwana o mongwe le o mongwe o na le dipuku tša go bala go serutwa se sengwe le se sengwe?		
Ge go se bjalo ke ka lebaka la eng , ke ba kae ba se nago le tšona e bile ke mo mafelong afe?		
E ka ba barutiši ka moka ba filwe Dirutwa tšeо ba nago le maswanedi a go di ruta?		
Ge go se bjalo ke ka lebaka la eng, ke ba ba kae ebile ke ka dirutweng dife?		
E ka ba ba filwe diphapoši tša ngwaga wa bjalo wa dithuto		
E ka ba go na le diphapoši goba dirutwa dife goba dife tšeо di se nago barutiši?		
Laetša dirutwa /dikreiti/magatole palo ya barutwana bao amegag?		
Ge gona le barutwana bafe goba bafe bao ba amegilego ke dikgato dife tšeо di tšerwego go phošolla seo?		

3. DIDIRIŠWA TŠA KHARIKHULAMO:

Tšeо di sa boledišanwego	Findings/Evidence	Remarks/Challenges
Kabo ya Mešomo e phethilwe <ul style="list-style-type: none"> • Dikgaba tša mešomo di tladišwe • Barutiši ba Tlaleletšo ba hlaotšwe le go šomišwa 		
E ka ba didirišwa tša go ngwalela (di otarilwe) di tladišwe dikolong pele ga go bula ga ngwaga o moswa wa sekolo?		
E ka ba di phatlaladitšwe go barutwana ka moka?		
E ka ba go na le ditlhaelelo tše di lego gona?		
E ka ba dipuku tša mošomo tšeо di lego ka leleme leo le nepagetšego di šetše di hweditšwe?		
E ka ba go na le mokgwa wa pušetšo morago ya dipuku wo o lego gona?		
Ge e le ee, e ka ba mokgwa wo o atlegile?		
E ka ba go na le barutiši bao ba filwego diphapoši mo ngwageng wa bjale wa dithuto.		

4. TLHABOLLO YA BARUTIŠI:

Tšeо di sa boledišanwego	Findings/Evidence	Remarks/Challenges
E ka ba Leano la Tlhabollo ya Barutiši le gona?		
E ka ba Sekolo se Hweditše thekgo yeo e nyakegago go tšwa go kantoro ya selete mohl. Selete se bile le diwekšopo go tsebiša barutiši ka ga diphetogo tša kharikhulamo ?		
Lenaneo Tlhahlo ya Tlhabollo ya Barutiši la Selete le hlamilwe e bile le phatlaladitšwe		

5. POLOKEGO LE TŠHIRELETŠO YA SEKOLO:

Tšeо di sa boledišanwego	Findings/Evidence	Remarks/Challenges
Tsebo ya mekgwa ya poloego,ditshepedišo tša kgalemole mešomo ya tšona yeo e latelago		
E ka ba dipholisi tše bohlokwa di gona, tša Poloego, Kgalemo, Morutišile Maitshwaro a Barutwana, Boimanale dipholisi tše dingwe tšeо di nyakegago go akaretša Melawana ya Maitshwaro e ka ba di gona?		
Go lekolwa le go saena Melawana ya Maitshwaro		

Melawana ya Maitshwaro ya Sekolo e saennwe ke bakgatha tema ka moka		
E ka ba Tekolo ya Kotsi le Leano la Tsenogare le gona (ledimo, dikotsi tša maphelo, mekgwa ya go lwantšha bosenyi, diokobatši, dikgaruru, bj.bj.)?		
E ka ba rejistara ya taolo ya go tsena ga baeti e gona ?		

6. TAOLO LE BOETAPELE:

Tšeо di sa boledišanwego	Dipoelo/Bohlatsе	Ditemošo/Ditlhohlo
Ba ile ba lekolwa ka ga mešomo le maikarabelo a bona		
Go dira bonneta bja gore dipholisi tša polokego le kgalemo di a hlamiwa e bile di ba gona		
Go hlama lenaneo la dikopano tša batswadi		
Go dira bonneta bja gore batswadi ba lekolwa ka dikopano tšeо di lego lenaneong		
Go hloma komiti ya SGB ya QLTC go hlokomela tšeо di sa boledišanwego		
E ka ba komiti ya SGB e ya šoma, go kopana ka mehla le go bega go SGB		
Ge go se bjalo, ke ka lebaka la eng?		
Go hlomiwa ga dikomiti tše dingwe tša maleba tša SGB, mohl. Ditšelete, Kgalemo, bj.bj.		
Go dira bonneta bja gore dikgoba tša mešomo di a kwalakwatšwa le gore ditigelo di fetišetšwe go Kgoro gore dikgoba tša mošomo di tlatšwe.		
Go hlokomela mathata a mafarahlahla le tše dingwe di begwe go Selete mohl. tlhaka ya go dutla,maboto a go wa , tlhaelelo ya diphapoši tša borutelo.		
E ka ba tekanyetšo ya Sekolo ya ngwaga wo o latelago e šetše e dumelotšwe?		

Hlogo ya Sekolo: _____

Letšatšikgwedi: _____

Setempe sa Sekolo

E kaba SGB ya sekolo ya QLTC e tlo hlokomele le go bega bjang ka ga ditlhohlo?

Tlhohlo	Tebelelo ya Tlhako ya Pholisi	Ditsela tša Tshepedišo	QLTC
Palo ya godimo ya go se tle sekolong	Pholisi ya morutwana ya go tla sekolong Pholisi ya Llifi	SGB, Hlogo ya sekolo, Foramo ya Selete	Romela taba go komiti ya QLTC. Taba e ka boledišanwa le Hlogo ya Sekolo. QLTC e swanetše go akaretša taba ye ka gare ga pego ya bona go SGB le QLTC ya Selete
Go tla mošomong ka morago ga nako magareng ga barutiši , bašomi ba kgoro le barutwana	Molao wa go Thwala Barutiši, Molao wa Bašomi ba Mmušo Molaotheo wa Sekolo	Hlogo ya Sekolo, Komiti ya SGB ya QLTC le QLTC ya Selete	Taba e swanetše go boledišanwa le Hlogo ya Sekolo le bakgatha tema. QLTC e swanetše go akaretša taba ye ka gare gap ego ya bona go SGB le QLTC ya Selete Setšhaba se ka thuša ka tlhokomelo
Barutiši ka diphapošing ka nako e bile ba ruta	Ditatemente tša Pholisi ya Bosetšhaba Direjistarla tša dinako tša dirutwa	Hlogo ya Sekolo, dikomi ti tša SGB tša QLTC le QLTC ya Selete	Boledišana ka bothata le Hlogo ya sekolo le SMT e bile ge go hlokega o bege taba go SGB le QLTC ya Selete
Tlhaelego ya dipuku tša go bala/dipuku tša mošomo	Mekgwa le maemo a ditšelete	Hlogo ya Sekolo, dikomiti tša SGB tša QLTC le QLTC ya Selete	Boledišana ka bothata le Hlogo ya sekolo le pego go ya go SGB le QLTC ya Selete
Barutwana mosomo wa bona o ka fase ga magomo a bosetšhaba go Ditekolo tša Bosetšhaba tša Ngwaga gobaditlhahlobo tša Kreiti 12 ya NCS	Molao wa go Thwala Barutiši Pholisi ya Bosetšhaba ya Thuto	Hlogo ya Sekolo, SMT, Komiti ya SGB ya QLTC le QLTC ya Selete	QLTC e tla kgopela pego go tšwa go Hlogo ya sekolo le SMT ka ga dipolo tša ANAlego kgopela tlhalošo ya gore ke ka lebaka la eng tiro ya mošomo e bile ka fase ga yeo e nyakegago gammogo le maikarabelo a gore go tla dirwa eng ka diphapošing le ka sekolong go phsolla dipolo. Pego e tla fetišetšwa go SGB le QLTC ya Dilete Dikopano tša batswadi le setšhaba di swanetše go bitšwa ke hlogo ya sekolo moo leanotšhomo la go kaonafatša tiro ya mosomo ya morutwana e hlalošwa ka ntle le sephiri
Go hloka mafolofolo magareng ga barutiši	Lenaneo la Boiketlo la Bašomi	Bašomi, Hlogo ya sekolo, komiti ya QLTC, setšhaba, SGB le QLTC ya Selete	Boledišana ka ditaba le bašomi le Hlogo ya sekolo ka thoko. Hwetša tše bohlokwa tše di hlolago go tloka mafolofol. Hlama tigelo komiti ya QLTC gore e lebelelwé-gore e begwe go SGB le QLTC tša Selete.
Tlhokego ya kamogelo letemogo ya mošomo wa maemo a godimo kudu go barutiši	Difoka tša Bosetšhaba tša Go Ruta, Letšatši la Lefase la Barutiši	Hlogo ya sekolo, komiti ya QLTC, setšhaba, SGB le QLTC ya Selete	Komiti ya QLTC e swanetše go hwetša ditsela tša go amogela mošomo o mobotse le boikgafo go maemo a sekolo le a setšhaba . Go lemoga seo Hlogo ya sekolo e se dirilego mabapi le NTA le pego go SGB E ka ba sekolo se dirilego go nako ye e fetilego go ka keteka Letšatši la Lefase la Botutiši? E ka ba se se ka kaonafatšwa bjang ka ntle le go šitiša letšatši la sekolo goba go šomiša tekanyetšo ya sekolo? E ka ba komiti ya QLTC e ka akaretša setšhaba bjang?

Tlhohlo	Tebelelo ya Tlhako ya Pholisi	Ditsela tša Tshepedišo	QLTC
Go katološa bokgoni bja ka gare	Tlhahlo,tataišo, go kopanya dithuto tše o ithutago tšona o šomang,mananeo a inthanete	Mekgatlo ya bodumedi, Diforamo tša setšhaba, dikopano tša sekolo, dikgwebo, Kwano ya NEDLAC	SGB, Batswadi, baetapele ba Setšhaba le maloko
Taolo le kobamelo yeo e kaonafetšego	Tlhahlo, tataišo, go kopanya dithuto tše o ithutago tšona o šoma g,mananeo a inthanete	Mekgatlo ya bodumedi, Diforamo tša setšhaba, dikopano tša sekolo, dikgwebo, Kwano ya Selete ya NEDLAC	SGB, Batswadi, baetapele ba Setšhaba le maloko
Poledišano yeo e kaonafetšego le batswadi le setšhaba	Peakanyo yeo e kaonafetšego ya sekolo	Hlogo ya Sekolo, SMT, komiti tša SGB tša QLTC le QLTC ya Selete	<p>Go boledišana taba le hlogo ya sekoloe bile ge go hlokega o bege taba go SGB.</p> <p>Go dira bonnate bja gore Hlogo ya sekolo le SMT le SGB ba thala leano la ngwaga la sekolo, leo le akaretšago dikotara tša sekolo, matšatša a boikhutšo, matšatšikgwedi a ANA le NCS, dithahlolo tša kreiti ya 12, gammogo le matšatšikgwedi a dikopano le batswadi le barutiši gammogo le, ditiralo tše bohlokwa tša dipapadi le tša setšo tše di amago sekolo ka moka, dikopano tša SGB le batswadi go tlo bolela ka tekanyetšo, gammogo le letšatšikgwedi la ngwaga la go bala dithoto tša sekolo le poetšo ya puku tša go bala sekolong ke barutwana.</p>
Tlhokomelo ya mafarahlahla a sekolo go akaretša didirišwa tša dipapadi le tša setšo.	Pholisi ya Tlhokomelo ya Sekolo	Mekgatlo ya bodumedi, Diforamo tša setšhaba, dikopano tša sekolo, dikgwebo, Kwano ya Selete ya NEDLAC	<p>Go hloma tlhokomelo ya dinyaka tša sekolo le go hlama leano la tlhokomelo ya ka mehla.</p> <p>Gongwala lenaneo la baabi ba ditirelo le dikgwebo ka mo setšhabeng, kudu kudu bao ba amanago le sekolo le dintlha tša boikgokaganyo le fana ka dinyakwa le leano la tlhokomelo ya gago.</p> <p>Bontšha ka mehlala</p> <p>Tše karolo ka go mananeo ao a hlamilwego go tlo hlokoma mafarahlahla.</p> <p>Dira boithaopo ka go mananeo a dijo le dirapana , lokiša mafensetere le tše dingwe tše di nnyane.</p> <p>Tutuetša maloko a setšhaba bao e lego ditsebi ka go mafapha a bona mohl. ba diphaephe, mohlagase le baagi go thuša sekolo ka tlhokomelo ya ka mehla go mabaka a go ithaopa.</p> <p>E ka ba komiti ya QLTC e ka dira bjang gore setšhaba se kgathe tema?</p> <p>SGB, Batswadi, Baetapele ba Setšhaba le maloko.</p>

Ditšhepedišo tša go Bega

Dipegodi swanetše go tšweletšwa ka dikopanong tša QLTC di be di dumelele pele di ka romelwa go maemo ao a latelago

Mo mabakeng a komiti ya sekolo ya QLTC, pego ye nngwe le ye nngwe e swanetše go romelwa go SGB. Go tloga moo e swanetše go romelwa Seleteng

Komiti ya QLTC

Dipego di swanetše go akaretša tše di latelago:

- Pego ka karolo e nngwe le e nngwe e laetše seo ba se dirilego mabapi le thekgo mo go taba ya QLTC ka mo setšhabeng
- Pego ka karolo e nngwe le e nngwe ka ga go ba gona sekolong le maemo a go tla ka nako mo sekolong
- Pego ka karolo e nngwe le e nngwe mabapi le dikobamelo tša bona go dikhlofetšo tša bona mohl. barutwana (moo go lego maleba), batswadi, maloko a SGB, barutiši, hlogo ya sekolole maloko a setšhaba
- Pego ka ga tlhohleletšo efe goba efe go setšhaba:

Mohlala o akaretša ka gare ga pego lenaneo moo setšhaba se bitšwago kopanong moo maanotšhomo a go ruta/kharikhulamo ao maikemišetšo e lego kaonafatšo ya boleng bja go ithuta le go ruta goba dipelo bjalo ka ge go hhalosedišwe go batho ka moka bao ba amegago le gore go tloga moo tšwelopele e tla begwa le go hlokamelwa.

Dikopano le tšona di bohlokwa go dipelo ka dikgato dife goba dife tše di tšerwego, mohlala, gee le gore go bile le tšwelopele goba aowa go taba ye itšeng. Lenaneothero le swanetše go phatlalatšwa go maloko a komiti ya SGB le metsotsa ya kopano ya go feta beke pele ga kopano ye e latelago. Mo kopanong ya mathomo, komiti ya SGB e swanetše go tšweletša lenaneo la matšatšikgwedi a dikopano tša ngwaga. Lenaneo le le ka no sepelelana le la Komiti ya Ditšelete ya Sekolo le lenaneo la dikopano tša SGB, bjalo ka ge komiti ya SGB ya QLTC e swanetše go kopana pele ga kopano ye e latelago ya SGB gore e kgone go beakanya pego.

Ka mo fase ke mohlala wa lenaneothero leo le thadilwego gore kopano e kgone go ahlaahla ditaba ka moka le go fihlelela diphetho ka ga dikgato tše di swanetšego go tšewa.

Hle hwetša mehlala ya mananeothero a dikopano tša komiti ya SGB ya QLTC ya sekolo le mohlala wa gore pego e ka ngwalwa bjang mo go Mamaretšo ya A, Letlakala la 58, ka gare ga pukwana.

RE TLO FIHLELELA MAIKEMIŠETŠO A RENA BJANG

(4)THEKGØ LE TLHOHLELETŠO YA SETŠHABA

Go bapala karolo yarena ka go thekgo ya Boleng bja

Thuto ya Setšhaba

Tlhohleletšo mo go maemo a Setšhaba le Profense

"Tiro ya mošomo ka go tshepedišo ya sekolo ke motheo wa go aga bokgoni bja kgodišo le tlhabollo ya ekonomi le go dira bonnate bja gore setšhaba se kgona go fihlelala dinepo tša rena tša tekatekano le tlhabollo " (Accord 2, 2011: 4).

Kwano

Tona ya Thuto ya Motheo, Mdi Angie Motshekga, MP, gammogo le baetapele ba bagolo ba mekgatlo ya bašomi, mekgatlo ya setšhaba le kgwebo ka mo go NEDLAC ba thokgotše Kwano ya NEDLAC ka ga thuto ya motheo le ditšomišano le dikolo ka la 02 Oktobere, 2011 go la Butterworth, Kapa Bohlabela

Kwano e saennwe ka Julae 2011 ke baetapele ba Mekgatlo ye e Kopantšwego ya Bašomi (COSATU,FEDUSA le NACTU); BUSA; Maloko a Setšhaba; le Tona ya Thuto ya Motheolegatong la Mmušo. Kwano e ikemišeditše go hlohleletša MaAfrika Borwa go thekga dikolo ka moka (ka kamogelo go dikolo tše di sa šomego gabotse) mo katanelong ya dipuelo tša boleng bja thuto ya motheo.

Kgoro ya Thuto ya Motheo le mekgatlo ya bašomi e ile ya kopana go tlo dira kholofetšo ya boikgafo bja bona go thuto ya boleng ka tshaeno ya bjale ya Kwano ka ga Thuto ya Motheo. Se e bile histori ka go thuto ka ge e laetša paka e mpsha moo batšeakarolo ka moka ba thuto, bakgatha temale bašomišani ba leago go dira boikgafo ka mekgatlo ya bona gore e thekge lesolo la go fihlelala boleng bja go ruta le go ithuta ka mo Afrika Borwa. Tlhohleletšo e kgolo ya Kwano ke go šoma le dikolo tše di hlaotšwego gore di kgone go, ka thekgo yeo hlahlilwego, fihlelala ditlhohlotše di lebanego le tšona.

Bao ba saennego ka moka–mekgatlo ya bašomi, kgwebole mekgatlo ya setšhaba yeo e emetšwego ka go NEDLAC–ba holofeditše thekgo ya bona go boikgafo bja Tona Angie Motshekga bja go kaonafatša boleng bja thuto bjo bo abiwago ka go dikolo tša mmušo.

Kwano e tiiša mananeo a Lesolo la Boleng bja Go Ithuta le Go Ruta–go tia ga basaeni ba bantši magareng ga batswadi, barutiši, bašomi, ditšhaba le Makgotlataolo a Sekolo ka nepo ya go fihlelala boleng bja go ithuta le go ruta bja bohole.

Ge abe a bolela pele ga bao ba saennego Moagong wa Sol Plaatje House go la Pretoriaka Labobedi, 20 Setemere, Tona Motshekga bontšitše mafolofolo go leano le.

"Le ke lenaneo la go kgahliša go rena; leswao le bohlokwa kudule go ba mothopo o mogolo wa kholofelo," gwa bolela Tona "Ge re šoma mmogo le mekgatlo ya bašomi le ditšhaba tša dikolong tša rena re ka šogana le ditlhohlo tše di lebanego le thuto ka mo Afrika Borwa "

"Ke lebeletše pele gore Kwano ye e ra go reng le go dira gore e šome. Bjalo ka lefapha re ya e hloka," gwa tlaleletša Tona Motshekga

Tona o tšwetšepele go bolela gore mola Afrika Borwa e kgonne go fihlelala dikatlego tše dikgolo ka go dikarolo tše dingwe tša tshepedišo ya sekolo, palo ya godimo ya barutwana ba rena ba tšwa ditikologong tša go diila e lego seo se tlišago mohuta o mongwe wa yona wa ditlhohlo. Ga gona pelaelo ya gore tshepedišo e bontšha tekatekano e ntši le twantšho ya bodiidi go feta ka 1994, le phihlelalo e kaonafetše, eupša boleng le go šoma gabotse di sa tliša ditlhohlo tše dikgolo kudu.

"Re lemogile tabogo e kgolo ka go palo ya bao ba tlogelago sekolo magareng ga Kreiti 10 le 12. Ka dinako tše dingwe se se hlola ke bodiidi, eupša gape ke ka lebaka la go se šome gabotse ga tshepedišo ya sekolong yeo e gapeletšago bana ba gore ba tlogelago sekolo" gwa realo Tona.

Tona Motshekga ga Mogetše gore ditaba tše dingwe tše di amago barutwana ke ditaba tša mo setšhabeng o ile a ba a akanya gore mananeo a QLTC a swanetše go šomiša bjalo ka sedirišwa sa setšhaba sa go ba matlafatša le šomiša mokgwa wa go šoma go dira bonnate bja gore barutwana ba hlabollwa gore e tle e be batho bao ba golago ba feletše

Kwano ka ga Thuto ya Motheo e dira boikgafo go bao ba saennego ka moka go dumela go šoma gotee go fetola maemo a mogopolo magareng ga barutiši, barutwana le batswadi gore ba kgone go aga leswa dikarolo tše di sa šomego tša tshepedišo ya thuto ya motheo le go dira bonnate bja gore go na le boleng bja thuto, kudu kudu go dikolo tše di sa šomego gabotse

Lesolo la Tlhokomelo ya Sekolo

Boikgafo bjo bo bohlokwa bja Kwanobo tla dira gore bakgathatema ba thekge Lesolo la Tlhokomelo ya Sekolo leo le akaretšago go hlokomela sekolo seo se sa šomego gabotse le go phethagatša ditsenogare ka moka tša tlhabollo ya sekolo go tšwetšapele taolo e kaone, maemo a godimo a thuto, kgalemo le kabo ye e lekanego ya didirišwa tše di bohlokwa.

Kwano e gopola gore tebanyo ya mathomo ya magareng ga dikolo tše 100 le 200 di tla tsenywa ka gare ga Lesolo la Tlhokomelo ya Sekoloka ngwaga wa mathomo, ka palo e oketšegago go feta dikolo tše 500 ka ngwaga mo mengwageng yeo e latelago.

Tshepedišo ya Tlhokomelo ya Sekolo

QLTCe hlamilie Tshepedišo yeo e laetšago mešomo le maikarabelo a go fapania a motšeakarolo o mongwe le o mongwe ka mo go Lesolo la Tlhokomelo ya Sekolo e bile e tla hlahlia go tšeakarolo ga bakgatha tema, bašomi, dihlogo tša sekolo, barutišile SGB ka go tshepedišo ya go thekga dikologo dira bonneta bja gore go ba le boleng bja go ruta le go ithuta

Maikemišetšo a tshepedišo ye ke go aba sedirišwa seo se tla go kgontšha phethagatšo ya Kwano ya NEDLAC ka ga Thuto ya Motheo le Tšhomisano le Dikolo. Tshepedišo ye e tla fa Bahlokomedi ba ka moso ditlhahli tša go boledišana ka tshepedišo ya maleba le dikolo bjalo ka ge e laeditšwe ka gare ga Molaotheo le molao wa bosetšhaba le wa profense le dipholisitše di amanago le taolo ya sekolo le polokego ya sekolo (Molao wa Dikolo wa Afrika Borwa, 1996 (Molao NO 84 wa 1996) Melawana ya Dikgato tša Polokego mo Dikolong tša Mmušo)

Maikemišetšo a tshepedišo ya go hlokomela dikolo tše di sa šomego gabotse a ka tsela ye e latelago:

- Go aga dikamano tša goyagoile magareng ga bathuši ka ditšhelete, didikothuto, kgoro ya profense, dikolole setšhaba;
- Go šireletša nako ya go ithuta le go ruta le go tsošološa setšo sa go šoma gabotse kudu;
- Go akaretša setšhaba sa kgaušwi ka go ditsenogare tše di kaonafatšago dikolo tša bona gore e kgone go matlafatša setšhaba ka go hlola mošomo le go hlabolla bokgoni; le
- Go tliša kaonafatšo ya nneta ya nako e Mogele go tliša boleng bja go ithuta le go ruta

Barutwana le barutiši Sekolong sa Praemari sa Tlhopane, Profenseng ya Leboa Bodikela, seo se hweditšego mpho ya diteske le ditulo go tšwa go bolaodi bja Sun City Resort, Matšhe 2011

Mehlala ya ka tsela yeo Foramo ya Selete e ka hlohleletšago setšhaba ka mo Seleteng

Dikarolo tša tsepelelo	Ditiro	Morero
Go hlohleletša tlhabollo ya bokgoni le menyetla ya go hlola letseno mo maemong a selete ka mo ditšhabeng	<p>Go kopana ka mehla le dikgwebo tša Selegae le Bašomi ba Tlhabollo ya Setšhaba ba Mmušo wa Selegae mabapi le dinyakwa tša Selegae tša setšhaba le menyetla ya mešomo le tlhabollo ya bokgoni</p> <p>Go hlohleletša dikolo go hloma dirapana tša dijo ka tšomisano le ditšhaba tša selegae</p> <p>Go hlama masolo a thekgo mo maemong a Selegae mabapi le mananeo a go tlhabollo ya bokgoni bjalo ka Kha Ri Gude Mass Literacy.</p> <p>Go šomisana le Mmušo wa Selegae mabapi le makgobapuku a setšhaba le disenthara tša setšhaba</p> <p>Foramo ya Selete e ka kgoboketša tšelete go ditioragalo tša mohlakanelwa tša dikolo mo maemong a selete</p> <p>Go hlohleletša dikolo go hlama tshedimošo ya lenaneo la maina a barutwana ba maloba go thuša ka go mananeo a sekolo</p> <p>Go nolofatša thušo ya ditšelete ka dikgwebo tša Selegae ka kaonafatšo ya diprotšeke tša sekolo – mohlaladidiriša tša dipapadi le ditlabelo, didirišwa tša mmino, diprotšeke tša go botsefatša sekolole diprotšeke tša go lahla matlakala</p>	<p>Go thuša ka go ofetišetša bokgoni go setšhaba go akaretša bokgoni bja go bala le go ngwala le go hlakantšha le bja khomphyutha le mohola wa go ithuta wa bophelo ka moka</p> <p>Go nolofatša phihlelelo go tshedimošo ka mo setšhabeng mabapi le menyetla ya go hwetša tlhahlo le menyetla ya tlhabollo ya bokgoni</p>
Go hlohleletša barutwana go ikgafa go boleng bja go ithuta	<p>Foramo ya Selete ya go lemoga morutwana yo a šomilego gabotse</p> <p>Foramo ya Selete ya go ba monggae wa ditiragalo tša mohlakanelwa tša dikolo go akaretša Diphadisano tša go bala, dingangišano, diphadišano tša mopeleto bj.bj.</p> <p>Foramo ya Selete go nolofatša poledišano le tšomisano magareng ga dikolo ka mo dileteng.</p>	<p>Go bjala setšo sa boleng bja go ithuta le boikgafo bja go šoma gabotse kudu mo dithutong le go hlohleletša barutwana ka moka go tše maikarabelo go katlego ya bona dithuttong.</p>

Go hlohleletša barutwana le barutiši go ralala le selete go bapala karolo ya bona ka mo ditšhabeng.	Go hlama diphadišano tša dikolo go barutwana le barutiši go laetša go kgatha tema ga bona mo setšhabeng le boikago bja bona go tikologo – mohlala dirapana tša dijo, diprotšeke tša go lahla matlakala, bj.bj.	Dikolo di ikgafile go dira phapano
---	--	------------------------------------

Mohlala wa ditsela ka tšona komiti ya SGB ya QLTC ya Sekoloe ka hlohleletša batswadi le setšhaba go thekga boleng bja go ithuta le go ruta

Se bohlokwa bja go kgathatema ga batswadi le setšhaba mo tshepedišong ya sekolo ke poledišano. Sekolo ke sa setšhaba e bile se bohlokwa go bao ba tšeago karolo ka moka goba ba amago ke ditiro tša sekolo go kwa se.

Sehlopha sa QLTC se swanetše go lemoga go thoma dipoledišano le tšhomisišano le dikereke tša Selegae, ditempele, lefelo la thapelo la ma Muslim le mekgatlo ya setšhaba. Se se tla thuša sekolo go kwešiša bokaone kudu boemo bja barutwana ba bona ebile ka nako e tee, e tla fa mekgatlo maikutlo a go ba beng le boikarabelo bja sekolo

Go bohlokwa gore komiti ya SGB ya QLTC ya Sekolo e kgone go huetša maloko a setšhaba go raloka karolo ya bona ka go thuto. Molaetša o swanetše go ba: E ba mong o be o kgathe tema ka go sekolo sa gago sa selegae. Dikolo mafelo a bohlokwa a ditšhaba le motho o mongwe le o mongwe a ka kgatha tema.

E ka ba Seka Komiti ya Sekolo ya QLT Ce ka hlohleletša ditšhaba bjang?

Go ka dirwa eng?	E ka dirwa bjang?	O ka šoma le mang?
Go hlohleletša bakgathatema ka moka go thuša ka go dira bonneta bja gore barutwana, barutiši le bašomi ba thekgo ba tla ka nako mošomong e bile ba ka sekolong ka mehla bjalo ka karolo ya go fihlelēla tše di sa boledišanwego	Go šomiša tshedimošo ya sekolo ya bao ba tlago mošomong ka morago ga nako le thoma dikopano tša go tlo boledišana le batswadi le barutwana bao ba amegilego Go šomiša ditlhohlo tše di lemogilwego tša go tla mošomong ka morago ga nako le go lofa mošomong go hlama leano la ditsenogare	Lekgotlataolo la Sekolo Mekgatlo ya go emela barutiši Batswadi Mekgatlo ya Barutwana Barutiši Batho bao ba atlegilego ka mo ditšhabeng
Thekgo ya go fokotša ditiro tša bosenyi, bohodule go thuba ka sekolong le tshireletšo ya didirišwa	Go šoma mmogo le Foramo ya Tshireletša ya Setšhaba le Maphodisa a Afrika Borwale go hlama leano mmogo la go šoma E ka ba sekolo se na le kamano le seteišene sa maphodisa a selegae?	Dihlopha tša bodumedi, baabi ba tlhokomelo mo Setšhabeng, Foramo ya Maphodisa, batswadi, lebarutwana
Go dira gore ditšhaba ditsebe go dira bonneta bja gore morutwana o mongwe le o mongwe o na le phihlelelo e bile ya sekolong, o bolokegile le go thekga barutwana bao bale go kotsing go emiša gore ba se ke ba tlogela sekolo.	Go thoma lenaneo la go Hlokomba morutwana. Mošomo wa bakgathatema e tla ba go: Hlohleletša barutwana go fetša dithuto tša bona. Go boledišana le morutwana ka ga go tla sekolong le go mošomo wa sekolo. Go hlokomba mošomo wa sekolong wa barutwana Go thuša ka diprotšeke tša sekolo le mošomo wa sekolo wa ka gae mo go hlokegago. Go thoma ditšhomisano go fana ka ditirelo go barutwana gore ba kgone go itokišetša tikologo ya ka sekolong le tlhabollo ya tša mošomo	Batswadi Barutiši bao ba tlogetšego mošomo le barutwana bao bal ego diyunibesithi goba dikholetše tša FET gammogo le dialoga. Maloko a mmušo wa Selegae. Batho bao ba atlegilego mo setšhabeng go tšwa mešong ya profešenale ya go fapano le mešomo e mengwe ya bokgoni. Ikgokaganye le diyunibesithi le dikholetše go fa sekolo sa gago tshedimošo ka ga mešomo le menyetla ya ka morago ga sekolo. Go kgopela Kantoro ya Selete go kgokaganya sekolo le selete le go swara Letšatši la Taetšo Mešomo.
Go dira boipiletšo go setšahaba ka bophara le e maloko a setšhaba go thuša ka tša boiketlo go ditšiwana le bana bao bao e lego dihlogo tša malapa.	Go hlama lenaneo la tshedimošo ya maina a ditšiwana ka moka le bana bao e lego dihlogo tša malapa ka therišano le Bolaodi bja Sekolo. Go hlama lenaneo la tshedimošo ya maina a barutwana bao nago le mathata a maitshwaro. Go dira diketelo tša ka gae go bana bao e lego dihlogo tša malapa le barutwana bao bana go mathata ao a hlonamilego a boitshwaro go lekola boemo le go boledišana le batswadi, bahlokemedi le baagišani (go ka se be le mathata a go boloka sephiri mo?)	Baabi ba tlhokomelo ba setšhaba le bašomi ba tlhabollo ya setšhaba. Mekgatlo ya bodumedi, baetaapele ba setšo, barutwana ba ka godimo, Badirelaleago/Baeletši Dingaka Baoki Baagišani Dikgoro tše dingwe tša mmušo tša maleba
Go tšwetšapele bohlokwa bja ditiro tša boleng bja go ruta le go ithuta	Go nolofatša koketšego ka go palo ya barutwana bao nago le kgahlego ka go le go šoma gabotse ka go dirutwa tša Saentshe, Dipalo le Thutamatlotlo ka go hlola "kgahlego" ka go dihlopha tša go swana le sehlopha sa dipalo. Go lemoga le amogela mošomo o mobotse wa barutiši, batswadi le barutwana ka mo sekolong.	Bašomi ba profešenale bao ba tlogetšego mošomo. Baithuti ba Kholotšeng le yunibesithing. Maloko a mekgatlo ya Bodumedi le maloko a setšhaba le barutwana ba bagolo

Go ka dirwa eng?	E ka dirwa bjang?	O ka šoma le mang?
Go hlama setšo sa dipapadi le ditiro tša setšo tša go thekga boleng bja go ithuta le go ruta.	Go dira bonnete bja gore go na tšhupadipaka ya bontšha ditiro tša tlaleletšo go kharikhulamo go akaretša mehuta ya go fapania ya dipapadi le ditiro tša setšo. Dihlopha di ka akaretša dihlopha tša chess, dihlopha tša go bina bj.bj.	Barutiši Maloko a setšhaba ao a ka ithaopa
Go hlohleletša thekgo ya thuto le boithaopo ka go mešomo ya sekolo.	Go thoma dikopano tša poledišano go hlola maemo a mabotse le ao a phedilego go mabaka a go ithuta le go ruta. Go kgoboketša mašeleng a lenaneo la phepo la sekolo goba bokgobapuku bja sekolo go nolofatša lenaneo la tshokollo, keletšo le thekgo go barutwana bao ba nago le mathata a maitshwaro Go hlola dirapana tša dijo ka mo sekolong Go thoma protšeke ya boithaopo ya go lokiša, go penta le go hlwekiša lebala la sekolo Mafarahlahla le tlhokomelo ya mabala a dipapadi.	Diforamo tša Temo ya Setšhaba Mmušo wa Selegae Maloko a setšhaba Maloko a Mekgatlo ya Sedumedi Baeletši Borakgwebo Baetapele ba setšo

E ka ba batswadi ba ka dira eng go thuša ka go fihlelela boleng bja go ithuta

- Go bega go lofa magareng ga barutwana le barutiši
- O bapale karolo go polokego ya sekolo
- Ba tšwetšepele polokego ya sekolo, thoto ya sekolole polokego ya barutwana le barutiši. Ge o ka bona sengwe sa go se tlwaelege mo sekolong, se bege go batho ba maleba
- Dira bonnete bja gore thoto ya sekolo e boetšwa ka dikolong
- Ithaope go thuša ka go lokiša diteske le ditulo, gobaithaope go thuša ka go lokiša ga motheo/tlwaelo
- Ithaope go thuša ka go hloma goba hllokomba serapana sa merogo
- Hlama lefelo le bolokegilego, boloka dikgoba tša go ithuta ka mo setšhabeng–hlama dihlopha tša go dira mošomo wa sekolo wa gae, go balale go ithuta tše di hllokometšwego.
- Bega maswao afe goba afe a tlaišo ya bana goba tlhokomologo ka mo setšhabeng goba malapa ao a hllokometšego ke bana gore ba kgone go ba thuša
- Ithaope go thuša barutiši ka go theeletša barutwana ba bala ka phapošing
- Maloko a setšhaba a ka no ba methopo e mekaone kudu ya tshedimošo go barutwana ka go dirutwa tša go fapania. Setsebi sa Selegae a ka boledišana le barutwana goba a beakanya dikemogo go dikgwebo tša Selegae tše di amanago le seo barutwana ba se rutwago.

E ka ba sekolo se ka thekga setšhaba bjang?

Go bohlokwa kudu gape gore sekolo sa setšhaba se bonwe ka seo se tšwelago setšhaba mohola. Ge hlogo ya sekolo, barutiši le barutwana ba bonwa e le bao ba ikemišeditše go thoma le go thekga maitapišo a setšhaba, maloko a setšhaba a tla hwetša tlhohleletšo e ntši ya go thekga le go kgatha tema ka go thekga sekolo

Komiti ya SGB ya QLTC ya Sekolo e ka no hlokemedišiša tše di latelago:

- Go hloma protšeke ya serapana sa merogo ka sekolong go thuša ka go fetiša bokgoni go setšhaba le go hlola dijo le letseno go batho bao ba se nago mošomo moo barutwana le bona ba ka tšeago karolo
- Go hlohleletša barutwana ba mengwaga ya maleba go thuša ka go hlokomela batšofadi ba mo setšhabeng-mohlala o ka lenaneo la go Hlokomela Koko wa Mosadi/Monna leo le tla go hlohleletša batho bafsa go hlokomela motho yo a tšofetšego ka go hlwekiša magae a bona ka mehla, go ba yela mabenkeleng goba go ba balela
- Go hlohleletša barutwana le barutiši go kgatha tema ka go tlwekišo ya setšhaba, go bjala mehlare bj.bj.gore setšhaba se bone gore sekolo se ikgafile go dira phapano.
- Go hlohleletša maloko a setšhaba go ithuta go bala le go ngwala ka go šomiša lenaneo la KhaRiGude
- Ikgoganye le mokgohlaganyi wa Kha Ri Gude mo lefelong la gago le go fana ka meago ya sekolo ka morago diiri tša mošomo bjalo ka lefelo la go ithuta
- Ge e le gore sekolo se na le sedirišwa sa khomphyutha, beakanya tlhahlo ya khomphyutha go maloko a setšhaba
- Hloma tshedimošo ka ga barutwana ba pele ba sekolo. Ba hlohleletše ba be le kgahlego ka mo sekolong, mohlala, go hlahlala barutwana bao ba itšeng le go hlokomela barutwana bao ba diilago
- Go šoma mmogo le bokgobapuku bja setšhaba. Hlohleletša barutwana ba maleba go šomiša nako ya bona go hloma dihlopha tša go bala goba dihlopha tša go ithuta ka gare ga bokgobapuku
- Mema maloko a setšhaba go meletlo ya sekolo, go akaretša ditiragalo tša dipapadi, dipontšho tša sekolo le ditiragatšo

Re ka šoma le batswadi bjang mo thutong ya bana ba bona?

Maanotšhomo a go hlohleletša batswadi go thekga boleng bja go ithuta le go ruta

Bontši bja batswadi ga ba iketle ge ba le dikolong tša bana ba bona e bile ba bontšhwa gore ba ikwe ba se ba amogelwa ke dihlogo tša sekolo le barutiši. Gantsi batswadi ba ikwa ba se na maatla le go hloka mohola mabapi le go ithuta ga bana ba bona e bile ka lebaka la seo ba ikwa go se na seo ba ka thušago ka sona goba go leka go tšeakarolo ka gare ga bophelo bja sekolo

Go tšeakarolo ga batswadi le baabi ba tlhokomelo go thuto ya bana ba bona

E tee ya ditsela tše bohlokwa tša go tšwetšapele le go tiiša setšo sa go ithuta le go ruta ka mo setšhabeng ke go hlohleletša batswadi le baabi ba tlhokomelo gore ba na le karolo e bohlokwa kudu yeo ba ka e bapalago ka ga go ithuta ga bana ba bona le ga bana ba bangwe.

Komiti ya SGB QLTC ya sekolo e swanetše go tšwetšapele le go dira bonnate bja gore batswadi ba tšeakarolo

Thakgolo ya QLTC ya Profense ya Limpopo, Mei 2011

RE TŁO FIHLELELA MAIKEMIŠETŠO A RENA BJANG

(5) DIPAMFOLETE TŠA BATSWADI

*Go raloka karolo ya rena ka go thekga Boleng bja Thuto
ya Setšha*

Mephatso ya FET (Kreiti - 10-12)	
Tše di kgapeletšwago	Polelo e tee ya semmuso mo maemong a polelo ya ka gae
Tše tlaletšo	<ul style="list-style-type: none"> Ditiro tša Taolo ya Temo Disaense tša Temo Theknolotsi ya Temo Dithuto tša go Bina Mekgabiso (Design) Bokgabo bija Terama Mmino Bolgabo bija Dipontšho Akhaonting Dithuto tša Kgwebo Tša Ekonomi Polelo ya Tlaletšo ya Bobedi ya Searabiki Polelo ya Sefora Polelo ya Bobedi ya Tlaletšo Polelo ya Sejeremané ya ka gae Puo ya Sejeremané ya Bobedi Polelo ya Tlaletšo Polelo ya ka gae ya Gujarat Polelo ya Pele ya Tlaletšo ya Gujarat Polelo ya Bobedi ya Gujarat Polelo ya Bobedi ya Tlaletšo
Tše tlaletšo	<ul style="list-style-type: none"> Polelo e tee ya semmušomo maemong a polelo ya pele ya tlaletšo Polelo ya Bobedi ya Seheberu Polelo ya Bobedi ya Tlaletšo Polelo ya ka gae ya Hindi Polelo ya Pele Ya Tlaletšo ya Hindi Polelo ya Bobedi ya Hindi Polelo ya Bobedi ya Tlaletšo ya Sitadiana11 Ditaba tša Kharikhulamo Polelo ya Bobedi ya Seatin Polelo ya Sepotokisi Polelo ya Pele ya Sepotokisi Polelo ya Bobedi ya Tlaletšo Polelo ya Bobedi ya Sepotokisi Polelo ya Bobedi ya Tlaletšo Polelo ya Bobedi ya Sepenishi Polelo ya Bobedi ya Tlaletšo Polelo ya ka gae ya Tamil Polelo ya Pele Ya Tlaletšo ya Tamil Polelo ya Bobedi ya Tlaletšo ya Tamil Polelo ya ka gae Telegu
Tše tlaletšo	<ul style="list-style-type: none"> Polelo ya Bobedi ya Tlaletšo Polelo ya Pele ya Tlaletšo Polelo ya Bobedi ya Telegu Polelo ya Bobedi ya Tlaletšo Polelo ya ka gae ya Urdu Polelo ya Pele ya Tlaletšo ya Urdu Polelo ya Bobedi ya Tlaletšo ya Urdu Polelo ya Bobedi ya Urdu Theknolotsi ya Meago (Civil Technology) Theknolotsi ya Mohlagase (Electrical Technology) Theknolotsi ya Metšhene (Mechanical Technology) Boentšeneari bja Diswantšho le Meakanjo (Engineering Graphics and Design) Thuto ya Tikologo (Geography) Histori Dithuto tša Bodumedi Theknolotsi ya Dishapedišo tša Khomphyutha Theknolotsi ya Tsedimošo Disaense tša Bophelo (Life Sciences) Saense ya tsu Lefase

Go kwešiša Kharikhulamo

Bala se

Maele a batswadi

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

E ka ba mošomo wa ke eng bjalo ka motswadi?

- Abazali bayakhuthazwa ukuba baxoxe ngokungakhetiwa kukho okuhukeme nezingane zabo ukuqinisekisa ukuthi ukukhetwa kwezfundo okufanele kuyenziva.
- Abazali bangasiza izingane zabo ziqokelele ulwazi ngemisebenzi eyahlukene kanye nezfundo ezidingekeyo kanye nokuphunyeelwaa kwe-NSC iBanga 12 abazokudinga.
- Lesi yisingqumo esibalulekie esizobza nomthetela kwikusasa, ikakhulukazi, ikakhuluzi ukukhetwa kwabo imisebenzi.
- Abazali bangasiza izingane zabo ekwenzeni izinqumo zokukhetha izifundo kuye ngokuthi ingane ithanda ukwenzani nomu uhlolo lomsebenzi ewucabangagayo.
- Ciske zoneke izinhlo zemisebenzi zidinga ukuqeqeshwa okuthile, AmaKolishi Emfundo Eqhubekayo Nokuqeqeshwa kanye neziNyuzi zidinga abafundi ukubababe nenhanganiseela ethile yezfundo ukuze bafundje baqhubeke.
- Kubaluleke ikakhulukazi ukuthi abafundi bathole ukuthi bayazdinga izibalo nomu ulwazi iwezibalo ukuze bafundje baqhubeke
- Abazali bangaya kusiGungu Esiphathe Isikole bacele isikole ukuba silande ulwazi ngokuphubeke nokufunda kanye nemisebenzi abangakhetha kuyo kusiGodi, kusiFundazwe noma kumaKolishi e-FET kanye/noma Ezinyuve.

Kharikhulamo ke eng?

Kharikhulamo e laetša tše dintši tšebari ba di rutago le tšebari ba di rutwana ba swanetšego go ithuta, le go tšebari sephetho ka seo se swanetšego go lekolwa. Kamantšua mangwe, kharikhulamo e laetša tsebo/ditengtsa serutwa se itšeng le mothuta wa tekolo goba moleko wo o swanetšego go šomisa go barutwana ba kwešha diteng e bila ba kgona go šomisa diteng ka ditiro tsha fapano. Gape ka dinako tše dingwe e laetša mohuta wa bokgoni le maishwaro ao barutwana ba swanetšego go a habolia.

Naga e nngwe le e nngwe mo lefaseng e na le kharikhulamo ya bosetšaba yeo e lekago go laetša gore motho o mongwe le o mongwe yo a tšeago karolo ka moy thutong gore ke mohuta ofe wa tsebo, bokgoni lemaitswaroao bana ba swanetšego go ba le wona ge ba šetše ba feditsé sekolo. Kharikhulamo ya bosetšhaba ya naga e nngwe le e nngwe e hlama ke dinyakwa le ditumelo tsha naga ye itšeng.

Setatamente sa Kharikhulamo ya Bosetšhaba ke eng?

Setatamente sa Bosetšhaba sa Kharikhulamo (NCS) ke lenaneolele phatlalatšego, ke kharikhulamo ya semmušo yeo e swanetšego ke go latelwa go kreiti ye nngwe le ye nngwe go tloga go Kreiti Rgo fihla go Kreiti 12. NSC e laetša palo ya dirutwa tše di tlwago ka go kreiti e nngwe le e nngwe, ditngleebokgoni bijo bo swanetšego ke go rutwa le ithuta le gore tše ka moka di swanetše go lekolwa bijang. NCSgape e laetša tswetšopele ya dinyakwa tsha serutwa se sengwe le se sengwe, ka go kreiti e nngwe le e nngwe.

Setatamente sa Pholisi ya Tekolo ya Kharikhulamo (CAPS), ke karolo ya NSC. Dingwallwa tše di tswaleditswe ke Tona ya Thuto ya Motheo gore e hlahlala go ruta le go ithuta ka phaposhieng e nngwe le e nngwe ka go sekolo se sengwe le se sengwe sa mmuso ka mo Afria Bonwa.

CAPS e laetša gore seo se rutwago le go ithuta ka go serutwa se sengwe le se sengwe, go kreiti e nngwe le e nngwe go tloga go Kreiti R-12. Dingwallwa tsha CAPSgo serutwa se sengwe le se sengwe gape e hlahlala barutši ka gore tekolo ka ga serutwaa se se itšeng mo maemong a go fapano a kotara le a ngwaga.

Peakanyetšo ya dingwallwa tsha CAPSdi akaretša diphetogo ka go dirutwa tše 76mo maemong a go fapano lego fetola/phetolelo ka go maleme ka moka a rena a semmušo.

Batswadi ba ka hwetša phihlelelo ya dingwallwa tsha CAPS?

Gore o kwešiše seo bana ba gago ba se rutlwego le seo ba swanetšego go ithuta ka go kreiti e nngwe le e nngwe e, o ka hweša dingwallwa tsha CAPS mo go web-saete ya Kgoro ya Thuto ya Motheo websaete: www.education.gov.za

Goba o ka kgopela hlogo ya sekolo le barutishi ba dirutwa go hlaloša CAPS e nngwe le e nngwe go wena le batswadi ba bangwe bao ba nago le kgahlego.

Eb ka ba kharikhulamo e tlo fetolwa neng?

Ka 2012, CAPSe tla tswaleletšwa go Mephato ya Motheo (Kreiti R-3) le Kreiti 10. CAPSe tla tswaleletšwa go Mephato ya Magareng (Kreiti 4-6) le Kreiti 11 ka 2013 le go Mephato ya ka Godimo (kreiti ya 7-9) le Mephato ya FET (kreiti 12) ka 2014.

Ke dirutwa dife tše ngwana wa ka a tla go di dira bjalo ka karo lo ya NSC?

MEPHATO YA MOTHEO, KREITI R - 3 (go tloga 2012)

- Maleme a semmušo go maemo a Leleme la ka Gae
- Maleme a semmušo go maemo a Leleme la Tialeletšo la pele
- Dipalo
- Bokgoni bja Bophelo

Ela hloko: Leleme la pele la tlaaleletšo le tla tseyar tirišong go tloga go Kreiti ya 1 ka 2012 go tiša bokgoni barutwana bja Leleme la English.

MEPHATO YA MOTHEO, KREITI 4 - 6 (go tloga 2012)

- Maleme a semmušo go maemo a Leleme la ka Gae
- Maleme a semmušo go maemo a Leleme la Tialeletšo la pele
- Dipalo
- Disaentshe tsha tlhago le Theknolotši
- Disaentshe tsha Leago
- Bokgoni bja Bophelo
- Ela hloko:* Go tloga ka 2013, barutwana ba tla dira dirutwa tše tshelalago sebakeng sa tše seswai go fa barutši le barutwana nako ya tiša bokgoni bja barutwana bja polelo le dipalo.

MEPHATO YA KA GODIMO (KREITI 7 - 9) go tloga go 2014

- Maleme a semmušo go maemo a Leleme la ka Gae
- Maleme a semmušo go maemo a Leleme la Tialeletšo la pele
- Dipalo
- Disaentshe tsha tlhago
- Theknolotši
- Disaentshe tsha Leago
- Thuto ya Bophelo
- Bokgabo le Setšo
- Disaentshe tsha Táolo ya Ekonomi

KGETHO YA DIRUTWA TSHA KREITI 10 – 12LE MEŠOMO YA KA MOSO

Gore o hwetše Setifikeiti sa ka Godimo sa Bosetšhaba sa Kreiti ya 12, barutwana ba swanetše go ba le

Dirutwa tše ŠUPA – tše dingwe ke kgapeletšo mola tše dingwe o kgetha

Ka morago ga Kreiti ya 9, barutwana ba swanetše go dira kgetha ya dirutwa. Barutwana bat la swanelka ke go kgetha dirutwa tše nne tsha kgapeletšo –

- Leleme le tee la semmušo mo maemong a leleme la ka gae;
- Leleme le tee la semmušo mo maemong a leleme la pele la tlaaleletšo;
- Dipalo goba Dipalo tsha go ngwalwa
- Thuto ya bophelo

Barutwana gape ba swanetše go kgetha dirutwa tše tharo tše seo e sego tsha kgapeletšo ba ka ithutago tšona. Go tše bontsi bja maleme a mabedi a tlaaleletšo a ka kgethwa.

Batswadi ba ka thuša bana bjang go itokišetša ANA ya ngwaga wo o latelago?

Go bohlokwa go gopola gore ANA ga se tša hlatišo goba tšwešopele go ya go Kreiti ye e latelago ke ka moo meleko e sa dirwego mafelelong a ngwaga. ANA di direlwa go thuša morutiši wa ngwana go ela tšwelopele ya mothutti le go beakanya ditsela tše di kaone tša go ba thuša go kaonafatša.

Go bohlokwa kudu gore batswadi ba amege thutong ya bana ba bona.

Tše ke tše dingwe tša ditsela tša go ba thuša gore ba tšwele pele sekolong:

- O swanetše go hlohlaletša ngwana wa gago, go sa kgathalege dipolo. Ge eba baithuti ba na le mathata, ANA di tla thuša barutiši ba bona go bona gore ke mekgwa efe yeo e ka ba thušago.
- Bala le ngwana wa gago gantsi ka moo o ka kgonago go ba bontšha gore go bala go ka ba bose.
- Abelana le bona dikanegele tša lapa gomme o ba hlohlaletše go go anegela dikanegele tša bona tša letšatši.
- Diriša pukutšomo ya ngwana wa gago go ba tlwaetša go balela, go ntšha le dibopego.
- Bolela le ngwana wa gago ka ga dittragalo tša letšatši. Ba hlohlaletšše go bolela ka dikgahlego tša bona, bagwera, dipuku tšeob ba di ratago le dipontšho tša thelebišene.
- Tšeakarolo go mošomo wa ngwana wa gago wa sekolo. Se se tla go thuša go kwešiša gore ba dira eng sekolong gomme o ba hlohlaletše.
- Kgopela ngwana wa gago go go bontšha dipukutšomo tša gagwe tša go ithuta go bala le go ngwala le tša dipalo kgafetsakgafetša. Dikolo di swanetše go clumelela bana go ya le dipukutšomo tše gae kgafetsakgafetša. O ka botšiša ngwana wa gago ka ga mošomo wo o itšego wo a o dirilego ka gare ga pukutšomo goba go hialosa dikanegele goba diswantšo tša ka gare ga dipukutšomo.

HLAHLI YA BATSWADI

Dikelo tša Bosetšhaba tša Ngwaga ka ngwaga

Annual National Assessments (ANA)

Bala se

Senthara ya Teletšo: 0800 202 933

Wepesaete: www.education.gov.za

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

Go tlogela ka 2011, ka kgwedi ya Febereware

ngwaga wo mongwe le wc mongwe, Kgoro ya Thuto ya Motheo e tla beakanya meleko ya go ithuta go bala le go ngwala le ya dipalo ya baithuti ka moka ba Dikreiti tša 1 go fihla ka 6 le 9. Meleko ye e tsebja bjalo ka Dikelo tša Bosetšaba tša Ngwaga ka ngwaga goba ANA gomme di tla leka mabokgoni a baithuti go ya ka kreiti ya ngwaga wo o fetilego.

Ka Febereware 2011, baithuti ka moka bao ba be go ba le ka go Dikreiti tša 1 go fihla ka 6 dikolong tša Setsħaba ka ngwaga wa 2010 ba ngwadlie Dikelo tša Bosetšaba tša Ngwaga ka ngwaga (ANA) la mathomo mo historing ya Afrika Borwa. Baithuti ba go ka ba dimilione tše 6 nageng ka bophara ba ngwadile meleko ye.

Mohlala – Ge eba ngwana wa gago o ka go Kreiti ya 3 ka 2011, o tla be a ngwadile ANA go leka ge eba o tšweleeditše mabokgoni a Kreiti ya 2 ka 2010 bjalo bjalo.

Ke ka lebaka la eng Kgoro e beakanya meleko ye?

Tonakgolo ya Thuto ya Motheo, Mohumagadi Angie Motshkga, MP le Mmušo ba ikemišeditše go kaonafatša magato a mabokgoni a go ithuta go bala le go ngwala le a dipalo a baithuti ba rena. Tonakgolo o bejile ditebišo tša kaonafatšo ka 2014.

ANA e tla dirišetšwa eng?

ANA e ka se dirišetšwe tšwetšopele goba hiatlošo go ya go kreiti ye nngwe. Eupša ke setlabelo sa barutishi go hwetša gore mothutu yo mongwe le yo mongwe o tšweletša mabokgoni a go ithuta go bala le go ngwala le a dipalo a kreiti ye e itšego le gore o hloka thušo ye e okeditšwego goba awa.

Barutishi ba tla diriša dipuelo tša ANA go beakanya dithutwana tša bona le go ba bontšha gore ke diarea dife tša go ithuta tše baithuti ba ba itšego goba mphato ka moka o hlokago thušo go tšona.

Gape, ANA e tla thuša Kgoro go hwetša gore ke dikolo dife tše di hlokago thušo ge eba dipuelo tša tšona tša ANA ga di kgahlise sekolo ka moka goba ka mphatong wo o itšego. Kgoro e tla kgoni go dira se ka gobane dipuelo ka moka tša ANA go tšwa nageng ka bophara di tla romelwa go Kgoro.

Ke mang a beakanyago ANA?

Pampiri ye nngwe le ye nngwe ya dipotsišo ya ANA e beakanyawa ke Kgoro ya Thuto ya Motheo go la Pretoria go netefatša gore bana ka moka ka go kreiti ye nngwe le ye nngwe nageng ka bophara ba ngwala moleko wa go swana.

ANA e swaiwa bjang?

ANA e lekolwa le go swaiwa ke barutishi, gomme go swaiwa go lekolwa ke Dilete. Legatong la bosetšaba, DBE le yona e tla lekola dipampiori tša baithuti tša dikarabo (go dikreiti tša 3 le ya 6) go lekola ge eba go swaiwa go diriliwe ka go swana dileteng ka moka le diprofenseng.

A batswadi ba tla tsebišwa ka dipuelo tša meleko?

Batswadi ba swanetše go ba ba filwe dipuelo tša ANA tša bana ba bona tša ANA ya 2011. Batswadi ba tla fiwa dipuelo tša bana ba bona ngwaga wo mongwe le wo mongwe ke sekolo. Ge eba ga se wa amogela dipuelo tša ngwana wa gago tša ANA, o kgopelwa go ikopanya le morutishi goba hlugo ya sekolo ka pela ka moo o ka kgonago. Gape ge eba o na le dipotsišo ka ga dipuelo tša ngwana wa gago tša ANA, kgopela nako go boledišana ka ga mošomo wa ngwana le hlugo ya sekolo goba morutishi yo a amegago. Ba swanetše go go botša gore ba tlo thuša ngwana wa gago bjang go kaonafatša dipuelo tša gagwe.

Ke ka lebaka la eng ANA e dirwa mathomong a ngwaga e se go mafelelong?

Go bohlokwa go kwešiša gore ANA ga se ya go atlega goba go hlolega ga kreiti. Tše ga se meleko goba dithlahlobo tša mafelolo a ngwaga. Eupša di thuša morutishi wo moswa wa ngwana wa gago go bona gore ngwana wa gago a ka šoma bjang ka go dipotsišo tše di itšego le gore ba na le mabokgoni ao a nyakegago gore ba kgone go šoma gabotse ka go kreiti.

O se ke wa swenyega gore ngwana wa gago a ka be a lebetše dilo go tšwa go ngwaga wo o fetilego. ANA e leka ge eba ngwana wa gago a ka kgoni go dira mešomo ye e itšego.

Gape karolo ya mathomo ya dipukutsomo tša go ithuta go bala le go ngwala tše di fiwago ngwaga wo mongwe le wo mongwe di thoma ka karolo yeo e boeletsago seo ngwana wa gago a se dirilego ngwaga wa go feta.

ensuring quality learning and teaching for all

Go hwetša tshedimošo ka botlalo, ikopanye le kantoro ya
kgauswi le wena ya kgoro ya thuto goba o letšetše nomoro ya
ka pela ya Kgoro ya Thuto ya Motheo

0800 20 29 33

Diketšo tša batswadi

Ngwadišetša ngwana wa gago *Kreiti ya R*

Bala se

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

A o ngwadišetše ngwana wa gago Kreiti ya R?

Kreiti ya R e boholokwa go thuša bana go tšweletša nabokgoni a motheo a go ithuta ga ka moso ka katlego.

Ngwana wa ka o swanetše go ya ka go Kreiti ya R ka mengwaga ye mekae?

Bana ba swanetše go ba ba tlo ba le mengwaga ye 5 ka di30 June gore ba kgone go ngwadišetše Kreiti ya R gomme ba be le mengwaga ye 6 ka di30 June go ngwadišetše Kreiti ya 1.

Ke swanetše go ngwadišetše ngwana wa ka Kreiti ya R neng?

Letšatši la go tswalela ngwadišo dikolong tša poraemari tša setšhalba ke di30 Setemere ngwaga wo mongwe le wo mongwe.

Ke ngwadišetše ngwana wa ka Kreiti ya R kae?

Sekolong sa kgauswi le moo o dulago gona.

Ke swanetše go tšea ditokumente dife go ngwadiša ngwana wa ka?

- Setifiketi sa Matswalo.
- Karata ya Kliniki.
- Bohlatse bja madulo.
- Karata ya pego go tšwa go sekolo sa peleng (ge eba e gona).
- Dipampiri tša khastodi (ge eba di gona).

Go itokišetše go ya sekolong

Maele go batswadi go lokišetše bana ba bona go ya sekolong:

Hloholeletša ngwana wa gago go:

- Ikapeša, go akaretša le go ikapeša dieta.
- Bulu le go tswalela mapokisana a dijo tša bona tša mosegare.
- Ikiša ntwaneng.
- Hlapa diatla ka morago ga go ya ntwaneng le pele ga go ja.
- Bapala le bana ba bangwe.
- Latela ditatelano, mohlala, go robala ka nako ye e itšego, go ja dijo ka dinako tše di itšego tša go swana.
- Dira diphetho, mohlala, go apara eng, go dira eng.
- Itwaetša meago ya bona ya kgauswi ye meswa – etela sekolo gomme o bontše ngwana wa gago meago ya sekolo.

Tokišo ka papadi

- Hloholeletša ngwana wa gago go bitša dikarolo tša go fapania tša mmele wa gagwe – mohlala: Hlolo, leoto, letsogo, kgara, molala, bj.bj. Thuša ngwana wa gago go itwaetša leina la gagwe, leina la gago le aterese ya moo o dulago gona.
- Laela ngwana wa gago gore a go thuše ka mešongwana ya ka gae – mohlala, go apealé go hlatswa – gomme o ba dire gore ba hhalose gore go tla eng pele gomme ka morago gwa latela eng.
- Hloholeletša ngwana wa gago go laetša mebalia ya go fapania ya dilo tša ka ntile le ka gare.
- Kgopela ngwana wa gago go hlophá dilo tša mmala wa go swana (mohlala, dibjalo, matšoba, bj.bj.)
- Hloholeletša ngwana wa gago go laetša dibopego tša go fapania ka gae – dinkgokolo, dikwere, dikhutlotharo.
- Dira gore ngwana wa gago a baperše dilo tša bogolo bja go fapania gomme a go botše gore ke eng ye kgolo goba ye nnyane.
- Dira gore ngwana wa gago a baperše dilo tša dinomoro tša go fapania gomme a go botše gore ke eng ye ntši goba ye nnyane.
- Ka go diriša diswaro tša bogolo bja go fapania hloholeletša bana go ela gore ke efe ye kgolo goba ye nnyane ka go diriša meetse goba mohlala.
- Opela dikoša gomme o ba hloholeletše gore ba bethe matsogo ka nako ya morumokwano.
- Botša ngwana wa gago dikanegelo gomme o ba dire gore ba tšee karolo ka go ba botšiša dipotšišo tša go swana le "O nagana gore go ile gwa direga eng ka morago?"
- Hloholeletša ngwana wa gago go diriša dikhayone goba diphensele le go thala dibopego goba go ballafatša.

- Ge o le ka ntłe o sepela, laela ngwana wa gago go lebelela maswao goba dilo tše di thomago ka thaka yeo e itsegó. Ka morago ga dikhumano tše thano ka katilego, fetola thaka.
- Ge o le ka ntłe, laela ngwana wa gago go hwetsa le go hlophá dilo gotee ka mmala wa go swana goba sebopego goba bogolo.
- Dira gore ngwana wa gago a tšeé karolo ka go thala lenaneo la dilo tše di swanešwego go rekwa, a di swaye godimo ga lenaneo ge o di lokela ka gare ga seswaro.

KA NTŁE

- Boledišana le ngwana wa gago ka ga ditiragalo tše letšatši. Ba hloholetše go bolela ka ga dilo tše ba di ratago, bagwera, dipuku le dipontšho tše thelebišene tše ba di ratago.
- Bapala "Ke Bona". E re "Ke bona ka leihlo la ka le lennyane selo sa go thoma ka modumo wa "s", mohlala 's' e emela "sekotlelo" gomme o mo laele gore a leke go bolela gore selo seo e kaba eng. Dira se ka medumo ya go fapaná.

- Hloholetše ngwana wa gago go ba leloko la bokgobapuku gomme o ba felegetše. Ke modiro wa mahala woo lap aka moka le ka o dirago.

LENANEOTKELO LA KGATO MOTHEO

Bala se

Mo nakong ye ngwana wa gago o swanetše go ba a tseba go:

- Ngwala mafoko a banolo.
- Go theelsetha ditaelo le go fetola.
- Hlakantsha le go ntsha dinomoro tše ditšidit e tee go swana le 5 le 8 le dinomoro tše ditšidit tše dinoro tše pedi go swana le 11 le 24.
- Balela ka pedifatšo ya 2, 5, le 10 (gora gore 2 ga 3 ke 6 goba 5 ga ne ke 20).
- Laetsha dipaterone (mohlala mebala, dibopego goba dimateriale).
- Balela godimo ka noši.
- Bala mongwalo wa gagwe.

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

O ka thuša bjiang ngwana wa gago go kaonafatša mabokgoni a gagwe a dipalo?

Pukutšhomo ya ngwana wa gago ya dipalo e tla go thuša kudu go bona gore ba ithuta eng. Dira gore ba go bontšhe sec ba se dirago tšatši le lengwe le le lengwe.

- Diriša pukutšhomo ya ngwana wa gago go ba tlwaetša go balela, go ntšha le dibopego.
- Beakanya taſola ka go balela dithipe, diforoko le dipoleti.
- Thuša ka go apea – Diriša dikomiki go ela bupi goba meetse goba balela nomoro ya metogo.
- Dira gore ngwana a thuše ka go hlopha diaparo tša ditšhila. Go bea dilo tša mmala wa go swana gotee le go bea dilo gotee ka bobedi ka bobedi go tla ba thuša ka mabokgoni a go balela le go hlopha.
- Diriša mahlokwa a mangwari, dikotana goba dikhurumelo tša mabotelo go hlakantšha, go ntšha le go dira dibopego.
- Bolela ka nako. Leka go ba dira gore ba balele matšatši le dibeke. Mohilala, ka Mosupologo go tla ba le go robala gane go tñilela ka Labohilano.
- Ka morago ga go hlapa, balela menwana ya diaſla le ya maoto ge o e hlapa le go e phumula.
- Thala dikhutlo godimo ga lettakala gomme o laele ngwana wa gago gore a di kopanye, a bopa dibopego tša go swana le dikhutloharo, dikwele le dinkgokolo.
- Hloholetša ngwana wa gago go laetša gore ke eng se segolo goba se sennyane goba ntši goba nyane ka gae.
- Dira sephuthelwana sa dikarata ka dinomoro goba dikhutlo godimo ga tšona gore ba itiwaetše go hlakantšha le go ntšha.
- Ka lebenekeleng le legolo, hloholetša ngwana wa gago go balela nomoro ya dilo tšeо di lego ka gare ga koloyana ya gago ya go rekä dilo.
- Ge o reka, dira gore ngwana wa gago a kgethe dilo ka go bapetša ditheko ka bogolo, mohilala mokotlana wo monnyane/bohnwefo wa bupi.
- Ge o tšwele ka ntie o sepelasepela hloholetša ngwana wa gago go ela botelele bija leeto ka go balela nomoro ya dikgato tšeо ba di tšeago.
- Ge o diriša senamelwa sa setšhaba, dira gore ngwana wa gago, Ge le sepela gomme ba bona nomoro ya tshelete ya tefo. Go tla mo thuša ka mabokgoni a go balela.
- Bapala dipapadi tša go ſupa dinomoro le ngwana wa gago. Ge le sepela gomme ba bona nomoro ya bohano, wa mathomo a e bonago gomme a e bitsa ke yena mohlodj.
- Dipapadi tša go fofa di tla thuša ngwana wa gago go balela.

KA NTLE

KA GAGE

Pukutšhomo ya ngwana wa gago ya go ithuta go bala le go ngwala e tla go thuša kudu go bona gore ba ithuta eng. Ba dire gore ba go bontšhe seo ba se dirago ka phapošing tšatši le lengwe le le lengwe le go balela le wena ka ga dikanegele tšeо ba badilego ka tšona ka gare ga pukutšhomo.

- Bala le ngwana wa gago gantsi ka moo go ka kgonegago go ba bontšha gore go bala go ka ba bose.
- Abelana le ngwana wa gago ka ga dikanegele tša lapa gomme o ba hloholetše gore ba go anegela ka ga dikanegele tša letšatši la bona.
- Kgopela bokoko le borakgolo goba maloko a magolo a setšhaba go anegela bana dikanegele gomme ba ba botšiše dipotšiše tša go swana le "O nagana gore go diragetše eng ka morago?"
- Swaya dillo ka moka ka gae go swana le dilulo, dittaſela, bjajobjalo gomme o hloholetše ngwana go balela maina a dilo tšeо godimo.
- E billetše godimo. Bolela ka manntšu ka dikarolo gore ngwana a kgone go kwešisa gore a bewa felo gotee bjiang go swana le "Mo...tho" goba "se...lo".
- Itiwaetše modumo wa polelo. Ruta bana ba gago merumokwano, direto tše kopana le dikošana gomme o diriše dilo tša ka gae go swana le dithini/dipitša go betha morumokwano.
- Diriša seswantšo goba setthalwa, dira gore ngwana wa gago a go botše gore ke eng godimo ga seswantšho le go itirela kanegelo ka sona.
- Bea nako ya lapa ya go bala ka go beela metsotsotso ye 15 ka thoko letšatši le lengwe le le lengwe moo lapa le ballago mmogo.
- Ka go diriša dikuranta le dimakasine, thuša ngwana wa gago go dira puky ya kanegelo le go go anegela kanegelo.

Kgobokelša dipampiri go tšwa mabenkeleng goba dipapatšo tša kuranta gomme o dire gore ngwana wa gago a sege dilo gomme a di hlophe go ya ka gore ke tša kitši, pñaposi ya borabalelo bjajobjalo.

Iša ngwana wa gago bokgobapukung bja setšhaba gomme le tsenele boloko bja bokgobapuku mmogo le hweiteše dipuku. Dira se kgafetšakafetša. Nyakisisha ge e ba go na le nako ya dikanegele tša ban aka bokgobapukung gomme o iše ngwana wa gago.

KA GAE

A o ka thuša ngwana wa gago bjiang go kaonafatša mabokgoni a gagwe a ithuta go bala le go ngwala?

ithuta go bala le go ngwala?

- Ge o le ka ntle o sepela, laela ngwana wa gago go lebelaela maswao goba dilo tše di thomago ka tlhaka yeo e itsego. Ka morago ga dikhumano tše tlhano ka katlego, fetola tlhaka.
- Ge o le ka ntle, laela ngwana wa gago go hweitsa le go hiopha dilo gotee ka mmala wa go swana goba sebopego goba bogolo.
- Dira gore ngwana wa gago a tšeet karolo ka go thala lenaneo la dilo tše di swaneitswego go rekwa, a di swaye godimo ga lenaneo ge o di lokela ka gare ga seswaro.

- Boledišana le ngwana wa gago ka ga dittragalo tsha letsatsi. Ba hloheletše go bolela ka ga dilo tše ba di ratago, bagwera, dipuku le dipontšho tsha thelebišene tše ba di ratago.
- Bapala "Ke Bona". E re "Ke bona ka leihlo la ka le lenyane selo sa go thoma ka modumo wa "s", mohlala 's' e emela "sekotlelo" gommme o mo laelel gore a leke go bolela gore selo seo e kaba eng. Dira se ka medumo ya go fapano.
- Hloheletše ngwana wa gago go ba leloko la bokgobapuku gommme o ba felegetše. Ke modiro wa mahala woo lap aka moka le ka o dirago.

KA NTLÉ

Mae/e go batswadi

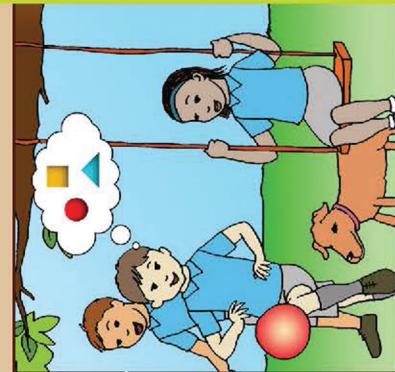
Ge eba ngwana wa gago o ka go

Dikreitti tsha R go fihla ka 3

Bala se

Mo nakong ye ngwana wa gago o swanetše go ba a tseba go:

- Ngwala mafoko a bonolo.
- Go theeletše ditaetlo le go fetola.
- Hlakantsha le go ntsha dinomoro tsha ditsiditi e tee go swana le 5 le 8 le dinomoro tsha ditsiditi tsha dinoro tše pedi go swana le 11 le 24.
- Balela ka pedifatšo ya 2, 5, le 10 (go ra gore 2 ga 3 ke 6 goba 5 ga ne ke 20).
- Laetsa dipaterone (mohlala mebala, dibopego goba dimateriale).
- Balela godimo ka nosi.
- Bala mongwalo wa gagwe.

LENANEOTEKOLO LA KGATO YA MOTHEO

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

A o ka thuša ngwana wa gago bijang go kaonafatša mabokgoni a gagwe a ithuta?

Pukutšhomo ya ngwana wa gago ya dipalo e tla go thuša kudu go bona gore ba ithuta eng. Ba dire gore ba go bontšhe gore ba dira eng tšatši le lengwe le lengwe ka phapošing.

- Diriša pukutšhomo ya ngwana wa gago go ba tlwaetša go balela, go ntšha le dibopego.
- Beakanya taſola ka go balela dithipa, diforoko le dipoleti.
- Thuša ka go apea – Diriša dikomiki go ela bupi goba meetise goba go balela nomoro ya merogo.
- Dira gore ngwana a thuše ka go hlopha diaparo tša ditšihila. Go bea diilo tša mmala wa go swana gotee le go bea diilo gotee ka bobedi ka bobedi go tla ba thuša ka mabokgoni a go balela le go hlopha.
- Diriša mahlokwa a mankgwari, dikotana goba dikhurumelo tša mabotielo go hlakantsħa, go ntšha le go dira dibopego.
- Bolela ka nako. Leka go ba dira gore ba balele matšatši le dibeke. Mohlala, ka Moſupologo go tla ba le go robala gane go fiħlela ka Labohlano.
- Ka morago ga go hlapa, balela menwana ya diattra le ya maoto ge o e hlapa le go e phumula.
- Thala dikhutlo godimo ga letakala gomme o laele ngwana wa gago gore a di kopanye, a bopa dibopego tša go swana le dikhutlotharo, dikwere le dinkgokolo.
- Hloħiletša ngwana wa gago go laetša gore ke eng se segolo goba se sennyane goba ntš goba nyane ka gae.
- Dira sephuthelwana sa dikarata ka dinomoro goba dikħutlo godimo ga tħsona gore ba itħwaetše go hlakantsħa le go ntšha.
- Ka lebenekeleng le legolo, hloħiletša ngwana wa gago go balela nomoro ya diло tħeo di lego ka gare ga koloyana ya gago ya go reka diilo.
- Ge o rekka, dira gore ngwana wa gago a kgethe diilo ka go bapetša ditheko ka bogolo, mohħħala mokotħha wo monnyan/bħwefo wa bupi.
- Ge o tħwele ka rrie o sepelasepela hloħiletša ngwana wa gago go elabotele bja leeto ka go balela nomoro ya dikgħo tħeo ba di tħseago.
- Ge o diriša senamelwa sa setħħaba, dira gore ngwana wa gago a tħee karolo ka go balela tħelete ya tefo. Go tla mo thuša ka mabokgoni a go balela.
- Bapala dipapadi tsa go šupa dinomoro le ngwana wa gago. Ge le sepela gomme ba bona nomoro ya boħħlano, wa mathomo a e bonago gomme a e biċċa ke yena mohħlidi.
- Dipapadi tħa go fofa di tħa thuša ngwana wa gago go balela.

KA GAE

A o ka thuša ngwana wa gago bijang go kaonafatša mabokgoni a gagwe a ithuta go bala le go ngwala?

Pukutšhomo ya ngwana wa gago ya go ithuta go bala le go ngwala e tla go thuša kudu go bona gore ba ithuta eng. Ba dire gore ba go bontšhe seo ba se dirago ka phapošing tħatši i le lengwe le le lengwe le go balela le wena ka ga dikanegelo tħeo ba badilego ka tħsona ka gare ga pukutšhomo.

- Bala le ngwana wa gago gantši ka moo go ka kgonegago go ba bontšha gore go bala go ka ba bose.
- Abelana le ngwana wa gago ka ga dikanegelo tħa lapa gomme o ba hloħiletše gore ba go anegele ka ga dikanegelo tħa letšatši la bona.
- Kgopela bokoko le borakgħo goba maloko a magħolo a setħħaba go anegħela bana dikanegelo gomme ba ba botiġże dipotissio tħa go swana le “O nagħana gore go diragħetše eng ka morago?”
- Swaya diilo ka moka ka gae go swana le ditulo, ditafol, bjalobjalo gomme o hloħiletše ngwana go balela maina a diло tħeo godimo.
- E billetše godimo. Bolela ka mantu ka dikarolo gore ngwana a kgħone go kweśiħa gore a bewa feli gotee bijang go swana le “Mo... tho” goba “se... lo”.
- Itħwaetše modumo wa poleo. Ruta bana ba gago merumokwano, direto tħe kopana le dikosħana gomme o diriše diilo tħa ka gae go swana le dithini/dipitħa go betha morumokwano.
- Diriša seswarzantħo goba settħalwa, dira gore ngwana wa gago a go botiġże għixx ke eng godimo ga seswarzantħo le go ittrela kanegħelu ka sona.
- Bea nako ya lapa ya go bala ka go beelha metsoftu ye 15 ka thoko letšatši le lengwe le le lengwe moo lapa le balago mmogo.
- Ka go diriša dikuranta le dimakasine, thuša ngwana wa gago go dira puku ya kanegħelu le go go anegħela kanegħelu.
- Kgobketħa dipampiri go tħwa mabbenkeleng għażiex dipatħi tħa kuranta gomme o dire gore ngwana wa gago a sej̻e diilo gomme a di hlophe go ja ka gore ke tħa kitħhi, phapoši ja borabalelo bjalobjalo.
- Isħa ngwana wa gago bokgħapukung bja setħħaba gomme le tsenej boloko bja bokgħapuku mmogħi le hwetše dipuku. Dira se kgraft-ħaqrafha. Nyakiša ge e ba go na le nako ya dikanegħelu tħa ban aka bokgħapukung gomme o iše ngwana wa gago.

KA NTLE

Re ka šomiša bjang dipuku tša mošomo ka gae?

O swanetše go hlohlleletsa ngwana wa gago go go bontšha mošomo wa bona ka mehla wa ka gare ga dipuku tša mošomo gore o kgone go bona gore ba dira eng ka sekolong.

Gape o ka kgopela ngwana wa gago go hlohoša mešongwana yeo a e dirago ka sekolong goba o ba dire gore ba go balele dikanegele goba ba hlohoše seo se diregago ka gare ga diswantšho.

Nka dira eng g eke tshwenyegile ka tšwelopele ya ng-wana wa ka?

Go boholokwa gore o kgathe tema ka go thuto ya ngwana wa gago. Ge e le gore o tshwenyegile ka tsela efe goba efe, o swanetše go kgopela nako ya go tlo bona morutiši wa ngwana wa gago goba hlого ya sekolo go tlo ah-laahlia matshwenyego a gago.

E ka ba nkka kgona go hwetša Dikhophi tše dintši tša dipuku tša mošomo

Ee. Dipuku tša mošomo ka moka di ka hwetšwa ka go websaete ya Kgoro eabile di ka ntšhiwa mo websaeteng le go di printiwa mahala.

Dinnete ka ga puku ya mošomo

Dipuku tša mošomo

Bala se

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

Molaetša wa Tona

Re lebogiša barutwana ba 2011, kudu kudu bao ba šomilego gabotse ka go dithhahlobo tša Setifiketti sa Godimo sa Bosetšhaba. Mola bontši bja lena bo attlegile go fihlelela dinepo tše o ipeetšego tsona mo sekolong. Ka tlaletšo, ba bangwe dipolo tša bona di le nyamitšte. Ye ga se naked ya go lahlela toulo. Go sa dikgetho tše dintši tše di buliglego go ka kaonafatša dipolo tša gago goba go kgetha tsela ya mošomo o mongwe. O feditše mengwaga e lesome pedi ya sekolo yeo e ttlego le boitapiso go wena, batswadi ba gago, lapa le naga. Ga se wa swanelia nyema mooko ga bjale, eupša o swanetše go tšeа boikarabelo go šomiša monyetla o mongwe le o mongwe o lego gona go kaonafatša menyetla ya bophelo bja gago le go thuša ka mo Afrika Bowa.

Re nyaka go ba le naga yeo e nago mafarahlahia bjale le ekonomi yeo e kgahilšago le moo boleng bja bophelo bo lego godimo. Afrika Bonwa e lebane le thaelelo ya bokgoni bjo bo boholoka go mafapha a go swana le boentšeneare le bongaka, eupša o swanetše go lebelela a gape mešomo e mengwe. Ke naga yeo e ka tšvelelagoo ka ntie mešomo ya bokgoni bija matsogo, bjalo ka bašomi ba lepolanka goba bašomi ba diphaepe

Bala tshedimošo ye e latelago ka šedi. E tla go thuša ka dikgetho tša bokamoso bja gago.

Ela hloko:Ge o sa kgotsofatše ke dipolelo tša gago, o seké wa tshwenyegagoba wa gopola gore o swanetše go šogana le taba yeo o nnoši. Nyaka keletšo le thekgo go tšwa go barutiši bag ago goba baeletši ba Kgoro.Gape o ka nyaka go ikgokah-ganya le ba CHILLINEmo mogaleng wa bona wa go se lefelwe-080005555-e bille o tla fetišetšwa go kantoro ya selete ya maleba.

E ka ba ke dira kgopelo ya go swaya ka boswa matlakala a dikarabo tša ditlhahlobo?

- Balekwa ba ka dira kgopelo ya gore matlakala a bona lebelewe ka bofsa ka morago ga hwetša dipoleo.
- Letšatši la bofelo la go dira kgopelo ya go swaya letlakala ka bofsa ke Mošupologo.23Janaware 2012. Dikgopelo tša go tla ka morago ga naked ya tla amo-gelwa go fihla la 27 Janaware 2012.
- Foromo tša go dira kgopelo ya go swaya lethakala ka bofsa di hwetšahgala go tša dikolong goba disenthara tše morutwana a ngwadilego ditlhahlobo tša gagwe gona.
- Tefo ke R70 go swaya ka bofsa, R12 go hilola ka bofsa le R150 go bona letlakala la thahlobo. Pele o ka letlakala le ka bonwa o swanetše go go ba o dirile kgopelo ya tekolo bofsa le go swaya ka bofsa.
- Balekwa ba go tšwa go dikolo tše di sa lefego ditefo tša sekolo le barutwana bao batswadi ba bona ba dirilego kgopelo e bile ba filwe tumelelo gore bas eke ba lefa ditefo tša sekolo tša ditefo tša go swaya gape le go lebelela ka bofsa.

E ka ba mošomo wa dipuku tša mošomo ke eng?

Di fa morutwana matlakala a mošomo go itlwaetša bokgoni bja polelo le bja dipalo bjo bo rutilwego ka phapošing .Gape maike mišetšo a tsona ke go thuša barutwana ba go ele gore morutwana o mongwe le o mongwe o na le tšwelopele yeo e nyakegago ka go lekjola mošomo wa bona wo o ngwadiwego ka gare ga dipuku gore motutši a kgone go fana ka thekgo ya tlaletšo gee le gore morutwana o wa e nyaka.

E ka ba dipuku tša mošomo di tšeа legato la dipuku tša bala?

Aowa. Tše maike mišetšo ke gore di šomišwe le dipuku tša go bala. Barutwana ba swanetše go ngwala ka gare ga dipuku tša bona tša mošomo eupša ga ba swanelia go ngwala ka gare ga dipuku tša bona tša go bala bjalo ka ge puku tša go bala di swanetše ke go boetšwa sekolong mafeleng a ngwaga.Dipuku tša mošomo di bolokela morutši naked gore a se ke a ngwala mešongwana mo letiapeng le go hlama matlakala a bona a mošomo.

Ké dipuku tša mošomo dife tšeо di lego gona ka 2011?

- Dipuku tša mošomo tša go bala/polelo tša Dikreiti tša 1 go fihla go 6 ka maleme ka moka a semmušo a 11
- NDipuku tša mošomo tša dipalo di gona go Dikreiti 1go fihla go3ka maleme ka moka a semmušo le ka English le Afrikaans go Dikreiti 4 go fihla go 6.

E ka dipuku tša mošomo di tla fiwa barutwana ngwaga ka ngwaga ?

Ee.Mmušo o dirile leano la go phatlalatša dipuku tše tša mošomo ngwaga ka ngwaga go tloga ka 2011.

Go tloga ka 2012,dipuku tša mošomo di tla phatlalatšwa go barutwana ba kreiti ya 7 go fihla go ya 9.

- Dipuku tša mošomo tša dipalo di tla ba gona go Kreiti 7go fihla go9ka EnglishleAfrikaans.
- Dipuku tša mošomo ka leleme la pele la tlaletšo di tla ba gona ka Englishgo tloga go kreiti ya 1 go fihla go ya 9.
- Dipuku ka moka tša mošomo tšeо di lego ka mongwalo wa Brailledi tla ba gona 2012go barutwana bao bas a bonego gabotse.
- Dipukuthahli tša barutiši tša puku ya mošomo e nngwe le e nngwe di tsona di tla phatlalatšwa.

E ka ba ngwana wa ka a ka ya le tsona gae?

Ee.Morutwana o mongwe le o mongwe o swanetše go dumelwelwa go tšeа dipuku tša mošomo go ya gae ka dinako tše dintši.Ngwana wag ago e tla b amon wa dipuku tša mošomo.Seo se ra gore ba ka ya le tsona gae ba ngwala ka gare ga tsona.

Mamaretšo A

MOHLALA WA LENANEOTHERO

- Kamogelo
- Bao bal ego gonale diphophoto – (rejistara e swanetše go bolokwa)
- Kamogelo ya metsotsa ya kopano ya go feta
- Mohlala wa dintilha tše di tla bolelwago
 - E ka ba barutiši ka moka e be ba ruta le barutwana ba ithuta go tloga ka Letšatši la 1 la ngwaga wa sekolo/dithuto?
 - Maemo a Mošomo –E ka ba dikgoba tša maleba tša mošomo ka moka di tladišwe le gona di tladišwe ka nako?
 - E ka ba didirišwa tša go ithuta di tlišitšwe ka nako?
 - E ka ba didirišwa tša go ithuta di phatladišwe go barutwana?
 - Tlhokomelo ya sekolo ka kakaretšo–E ka ba go lokišwa go dirilwele gona ke ditokišo dife tše di swanetšego go dirwa le gona ke mang?
 - E ka maemo a tlhweko a sekolo ke afe ?
 - E ka ba tšhelete go tšwa go PED e hweditšwe ka nako goba aowa
 - E ka ba go ba gona ga barutwana sekolong go a hlokomelewa e bile ke maanotšhomo afe ao a lego gona go kaonafatša seemo?
 - Eka ba go ba gona sekolong ga barutiši go a hlokomelewa e bile ke maanotšhomo afe ao a lego gona go kaonafatša seemo?
 - E ka ba go fihla sekolong ka nako ga barutwana go hlokomelewa bjang e bile ke maanotšhomo afe ao a lego gona go kaonafatša seemo?
 - E ka ba go fihla sekolong ka nako ga barutiši go hlokomelewa bjang e bile ke maanotšhomo afe ao a lego gona go kaonafatša seemo?
 - Hlohleletšo ya setšhaba
- Dintilha dife goba dife tše dingwe tše di tla go bolelw
- Letšatšikgwedi la kopano

Mohlala wa Sebopego sa go Bega

Hle laetša dikatlego le ditlhohlo tše di laMogago tša mabapi le tše di sa boledišanwego mo sekolong sa geno:

Mohlala wa Ditiralo/Mananeo a QLTC:

1. Kabo ya mošomole go Tlatšwa ga Dikgoba tša Mošomo

Dikatlego

Ditlhohlo

2. Tshepediso ya Kamogelo le Ngwadišo ya Barutwana ba Kreiti ya R

Dikatlego

Ditlhohlo

3. Theko ya LTSM(bobedi go dikolo tša karolo ya 20&21)

Dikatlego

Ditlhohlo

4. Ke mekgwa efe yeo e dirišwago go šogana le ditlhohlo tše di laeditšwego

- Dikakanyo tša kakaretšo

DINTLHA TŠA BOIKGOKAGANYO

SEHLOPHA SA KGOKAGANYO SA BOSETŠHABA SA QLTC

NO	NAME	SURNAME	E-MAIL	CONTACT
1	THULA	NKOMO	nkomo.t@dbe.gov.za	Tel: 012 357 3833 Cell: 083 549 2571
2	MALOSE	KUTUMELA	kutumela@dbe.gov.za malosek.qltc@gmail.com	Tel: 012 357 3845 Cell: 082 886 1637
3	DAVE	BALT	balt.d@dbe.gov.za daveb.qltc@gmail.com	Tel: 012 357 3844 Cell: 083 450 5555
4	MAMIKI	MODIYE-MASELWA	modiye-maselwa.m@dbe.gov.za mamiki.qltc@gmail.com	Tel: 012 357 3842 Cell: 082 966 0663
5	SIPHOKAZI	ZOKWANA	zokwana.s@dbe.gov.za	Tel: 012 357 3858 Cell: 082 876 6153
6	MOPHOTO JAKE	WA TLADI	tladi.j@dbe.gov.za	Tel: 012 357 3174 Cell: 074 188 4452

Bakgohlaganyi ba Profense ba QLTC

PROVINCE	SURNAME	E-MAIL	CONTACT
Mpumalanga	J NSIBANDE	j.nsibande@education.mpu.gov.za	Tel: 013 765894 Cell: 082 512 8568
Limpopo	M MULAUDZI	mulaudzia@edu.limpopo.gov.za	Tel: 015 290 9420 Cell: 079 511 8494
FreeState	T MOTSOENENG	motosenengt@edu.fs.gov.za	Tel: 051 404 8084 Cell: 083 657 1135
Northern Cape	B WHITE	bwhite@ncpg.gov.za	Tel: 053 839 6356 Cell: 071 422 1810
KwaZulu-Natal	BP MSIMANGO	peggy.msimango@kzn.doe.gov.za	Tel: 033 846 5141 Cell: 083 657 1135
Western Cape	R LARNEY	redewan.larney@pgwc.gov.za	Tel: 021 467 2337 Cell: 083 290 7309
Eastern Cape	M SANQU	monde.sanqu@edu.ecprov.gov.za	Tel: Cell: 083 324 4409
North West	I MOLALE	imolale@nwp.gov.za	Tel: 018 397 3000 Cell: 082 807 1828
Gauteng	S NGWANE	sabelo.ngwane@gauteng.gov.za	Tel: 011 333 5546 Cell: 083 411 5873

Notes

Notes

This image shows a full sheet of white paper with horizontal grey ruling lines. The background is covered in a repeating pattern of small, semi-transparent light orange circles.

Notes

ensuring quality learning and teaching for all